

Tryggingamiðstöðin hf.

Ársreikningur samstæðunnar 2017

Tryggingamiðstöðin hf.
Síðumúla 24
108 Reykjavík

Kt. 660269-2079

Efnisyfirlit	bls.
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	3
Áritun óháðs endurskoðanda	6
Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu	9
Efnahagsreikningur	10
Eiginfjárfirlit	11
Sjóðstreymisyfirlit	12
Efnisyfirlit skýringa	13
Skýringar	14

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Meginstarfsemi félagsins

Samstæðuársreikningurinn samanstendur af ársreikningi Tryggingamiðstöðvarinnar hf. (móðurfélags) og dótturfélaga þess, sem vísað er til í heild sem „samstæðunnar“. Tilgangur samstæðunnar er að hafa með höndum hvers konar váttrygginga- og fjárfestingastarfsemi.

Rekstur og fjárhagsleg staða 2017

Samkvæmt rekstrarreikningi nam hagnaður af rekstri samstæðunnar 3.123 millj. kr. Hagnaður fyrir skatta nam 3.207 millj. kr. sem er 11% hærrí upphæð en sú spá sem birt var í tengslum við uppgjör 3F 2017. Tekjur samstæðunnar námu 18.771 millj. kr. á árinu. Meðalfjöldi ársverka voru 122. Eignir samstæðunnar í árslok námu 34.659 millj. kr., skuldir samstæðunnar í árslok námu 20.556 millj. kr. og eigið fé samstæðunnar í árslok 2017 var 14.102 millj. kr. samkvæmt efnahagsreikningi. Eiginfjárlutfall samstæðunnar var 40,7 % í árslok og gjaldþolshlutfall 1,46.

Ráðstöfun hagnaðar

Stjórn félagsins leggur til að á árinu 2018 verði greiddar 2,2 kr. (2017: 2,2 kr.) í arð af hverjum hlut, eða 1,5 millja. kr. (2017: 1,5 millja.kr.) Arðgreiðslan samsvarar 11% (2017: 12%) af eigin fé eða 7% (2017: 8%) af markaðsvirði hlutafjár í lok árs 2017. Vísað er til ársreikningsins um ráðstöfun hagnaðar og aðrar breytingar á eiginfjárræikningum.

Hlutfé

Skráð hlutfé félagsins nam í árslok 678 millj. kr. Hlutféð er í einum flokki sem skráður er á Nasdaq OMX Nordic Exchange. Allir hlutir njóta sömu réttinda.

Hlutfé í félaginu var lækkað um 32,2 milljónir króna á aðalfundi 2017 til jöfnunar eigin hluta.

Hlutfé félagsins skiptist í árslok á 899 hluthafa, en þeir voru 1.003 í ársbyrjun og fækkaði því um 104 á árinu. Tíu stærstu hluthafar félagsins í árslok og hlutfallsleg eign þeirra er eftirfarandi:

Hluthafi:	Eignarhlutur í þús. kr.	Eignarhlutur í %
Lífeyrissjóður verslunarmanna	67.749	9,99
Gildi lífeyrissjóður	61.921	9,13
Birta lífeyrissjóður	55.038	8,12
Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins, A-deild	46.395	6,84
Helgafell ehf.	45.000	6,64
Stefnir - ÍS 15	37.309	5,50
Íslandsbanki hf.	33.211	4,90
Lansdowne IcaV, Lansdowne Euro	32.000	4,72
CF Miton UK, Multi Cap Income	22.025	3,25
Stapi lífeyrissjóður	19.803	2,92
	420.450	62,01
Aðrir hluthafar	257.693	37,99
Heildar útgefið hlutfé	678.143	100,00

Frekari upplýsingar um hlutfé eru í skýringu 30 og á heimasíðu félagsins, www.tm.is.

Stjórnarhættir

Við stjórnarhætti TM er fylgt lögum um hlutfélög nr. 2/1995, lögum um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016 og leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem Viðskiptaráð Íslands, Nasdaq Iceland hf. og Samtök atvinnulífsins hafa gefið út, síðast í maí 2015. Félagið vikur þó frá þeim fyrirmælum leiðbeininganna um að hluthöfum skuli gert kleift að taka þátt í hluthafafundi rafrænt, að hluta til eða fullu, þ.m.t. greiða atkvæði án þess að vera á staðnum. Miðað við stærð og samsetningu hluthafahóps félagsins hefur ekki þótt ástæða að víkja frá núverandi fyrirkomulagi. Hluthöfum er í staðinn veittur kostur á að greiða atkvæði bréflaga eins og hlutfélagalög áskilja. Tilnefningarnefnd hefur ekki verið skipuð af hluthafafundi. Tilvísanir lagabálkar eru m.a. aðgengilegir á vef Alþingis, alpingi.is og leiðbeiningar um stjórnarhætti eru aðgengilegar á vef Viðskiptaráðs, vi.is. Auk þess byggjast stjórnarhættir félagsins á ýmsum stefnum og innri reglum sem það hefur sett sér svo sem samþykktum félagsins, starfsreglum stjórnar, endurskoðunarnefndar og starfskjaranefndar en þessar reglur eru allar aðgengilegar á vef félagsins, tm.is. TM hefur fengið viðurkenningu sem fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum frá Rannsóknarmiðstöð um stjórnarhætti við Háskóla Íslands.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Hugsum í framtíð

Í takt við samfélagsbreytingar hefur þjónusta TM við viðskiptavinum gjörbreyst á því 61 ári sem félagið hefur starfað. Þarfir og aðstæður fólks eru misjafnar, taka sífelldum breytingum og þjónustan verður að taka mið af því. Helsta áskorun TM snýr að þeim miklu breytingum sem orðið hafa vegna örra tækniþrífara. Tölvu- og snjallsímaþróunin hefur þegar umbylt mörgu í daglegu lífi á skömmum tíma, en allt er þetta rétt að byrja. Neytendur verða sífellt kröfuharðari og ætlast til þess að fyrirtæki mæti þeim með viðeigandi lausnum á réttum tímamarki. Þó váttryggingastarfsemi sé í sögulegu samhengi íhaldsöm starfsemi má gera ráð fyrir að á næstu 10 árum verði meiri breytingar í greininni en hafa orðið á síðustu 30 árum samanlagt. Við hjá TM gerum okkur grein fyrir því að nýsköpun er lykillinn að því að kröfum framtíðarinnar verði mætt. Það er okkar hlutverk að mæta viðskiptavinum okkar með nýjar lausnir og þjónustuleiðir sem uppfylla kröfur þeirra. Markmið TM er að bjóða upp á vörur og þjónustu sem fer fram úr væntingum viðskiptavina og styrkir tengslin við þá með viðtækara þjónustuframboði en áður.

Áhættustýring

Öflug áhættustýring gerir félagið betur í stakk búið til að takast á við óvænta atburði í ytra umhverfi og eykur samkeppnishæfni þess. Samhæfð áhættustýring TM starfar skv. áhættustýringarstefnu sem samþykkt er af stjórn. Í stefnunni er áhættustýringarferli félagsins skilgreint en þar koma fram hlutverk og verkefni. Stjórn og stjórnendur stýra áhættu félagsins í samræmi við áhættuvilja TM sem inniheldur áhættumörk sem félagið stefnir á að vera innan. Áhættustýring fylgist með og mælir áhættu og upplýsir stjórn félagsins í ársfjórðungslegum áhættuskýrslum um hvort áhættutaka og gjaldþol er innan áhættumarka stjórnar.

Innra eftirlitskerfi félagsins byggist á skýru stjórnskipulagi með aðgreiningu starfa og leiðbeiningum ásamt stjórnkerfi upplýsingaöryggis, allt undir eftirliti innri endurskoðenda. Innra eftirlit miðar að því að tryggja að félagið vinni sem best að rekstrarmarkmiðum sínum og öðrum markmiðum um starfsemina, að allar upplýsingar séu réttar og að fylgt sé gildandi löggjöf í starfsemi félagsins.

Stjórn

Stjórn félagsins er kosin á aðalfundi félagsins og skal hún skipuð fimm mönnum og tveimur til vara.

Aðalstjórn félagsins skipa:

Andri Þór Guðmundsson, viðskiptafræðingur. Forstjóri Ölgerðarinnar Egils Skallagrímssonar ehf. Einar Örn Ólafsson, verkfræðingur. Fjárfestir. Kristín Friðgeirsdóttir, verkfræðingur. Kennari við London Business School. Ragnheiður Elfa Þorsteinsdóttir, lögfræðingur. Sjálfstætt starfandi lögmaður og lektor við Háskólann á Akureyri. Örvar Kærnested, formaður stjórnar, viðskiptafræðingur. Fjárfestir.

Varastjórn félagsins skipa:

Bjarki Már Baxter, lögfræðingur. Yfirlögfræðingur Wow Air. Bryndís Hrafnkelsdóttir, viðskiptafræðingur. Forstjóri Hapdrættis Háskóla Íslands.

Stjórn félagsins hefur yfirlýsningu með starfsemi félagsins og hefur með höndum almennt eftirlit með rekstri félagsins. Starf stjórnar fer almennt fram á stjórnarfundum og skal stjórn félagsins ekki funda sjaldnar en á tveggja mánaða fresti.

Forstjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri og fer með ákvörðunarvald í þeim mállefnum sem honum tilheyrir og ekki eru falin öðrum að lögum. Hinn daglegi rekstur tekur ekki til ráðstafana sem eru óvenjulegar eða mikilsháttar en nánar um valdheimildir forstjóra gagnvart stjórn er kveðið á um í ráðningarsamningi hans, áhættuvilja og fjárfestingastefnu félagsins sem stjórn hefur samþykkt. Forstjóri annast upplýsingagjöf til stjórnar á stjórnarfundum um rekstur og annað sem stjórn telur þörf á til að geta rækt skyldur sínar. Forstjóri Tryggingamiðstöðvarinnar er Sigurður Viðarsson.

Endurskoðunarnefnd er önnur tveggja undirnefnda stjórnar TM. Endurskoðunarnefnd félagsins er nú skipuð stjórnarmönnum Andra Þórs Guðmundssyni og Einari Erni Ólafssyni en Anna Skúladóttir, löggiltur endurskoðandi, situr einnig í nefndinni og gegnir formennsku. Endurskoðunarnefnd skal hittast að lágmarki fjórum sinnum á ári. Það er hlutverk hennar að hafa eftirlit með reikningsskilum, fyrirkomulagi innra eftirlits félagsins, o.fl.

Starfskjaranefnd er einnig undirnefnd stjórnar TM. Starfskjaranefnd er nú skipuð stjórnarmönnum Kristínu Friðgeirsdóttur, sem jafnframt gegnir formennsku og Ragnheiði Elfu Þorsteinsdóttur en Þórdís Jóna Sigurðardóttir, framkvæmdastjóri Hjallastefunnar, situr einnig í nefndinni. Starfskjaranefnd skal funda að lágmarki tvisvar á ári. Nefndin hefur það hlutverk að undirbúa ákvarðanir stjórnar félagsins um almenna starfskjarastefnu félagsins og um starfskjör forstjóra og stjórnarmanna eins og m.a. er kveðið á um í hlutafélagalögum.

Samsetning stjórnar og varastjórnar félagsins skal fullnægja þeim kröfum hlutafélagalaga að tryggt sé að hlutfall hvors kyns í stjórn sé ekki lægra en 40%. Í aðalstjórn sitja tvær konur og þrír karlar og í varastjórn karl og kona. Stjórn hefur ekki að öðru leiti sett sér stefnu um fjölbreytileika í stjórnun félagsins en þess er jafnan gætt að í framboði til stjórnar séu einstaklingar með ólíkan bakgrunn.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Samfélagsleg ábyrgð

Stefna TM um samfélagsábyrgð felur í sér þrjár meginstoðir: Forvarnir, persónuvernd og upplýsingaöryggi og stuðning við vaxtarbrodda samfélagsins. Hlutverk TM er að þjóna einstaklingum, fyrirtækjum og stofnunum með aðstoð við að vera rétt tryggð og koma lífi þeirra og starfsemi fljótt á réttan kjöl eftir áföll. Starfsmenn TM og stjórn félagsins telja að með því að hafa samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi í störfum sínum minnki þeir verulega líkur á því að félagið verði fyrir áföllum sem hafi skaðleg áhrif á ímynd þess og orðspor. Samfélagsleg ábyrgð er leiðarljós í daglegri ákvarðanatöku og þannig má hafa jákvæð áhrif á samfélagið, bæta nýtingu auðlinda, auka þekkingu og lækka kostnað. Skýrt leiðarljós um samfélagsábyrgð styður jafnframt við gildi félagsins um heiðarleika og sanngirni.

TM hefur undirritað yfirlýsingu Festu og Reykjavíkurborgar um loftslagsmál og sett sér markmið í þeim efnum til 2030. Markmið félagsins er að minnka kolefnisfótspor sitt um a.m.k. 34% og auka flokkun úrgangs í 98% á tímabilinu. TM hóf skipulegar umhverfismælingar á árinu 2015 en kolefnisfótspor félagsins á árinu 2017 var 1,34 tonn á hvert stöðugildi (2016: 1,32 tonn).

Meginmarkmið starfsmannastefnu TM er að félagið hafi á að skipa hæfu, heiðarlegu og framsæknu starfsfólki, og að TM veiti starfsfólki sínu sem best skilyrði til að sinna þeim verkefnum sem störf þeirra krefjast og möguleika til þess að vaxa og dafna í starfi. Skýr starfsmannastefna styður félagið í að veita og viðhalda framúrskarandi þjónustu til viðskiptavina og samstarfsfélaga. Hjá TM leggja allir sitt af mörkum til að skapa góðan starfsanda. Það er stefna TM að starfsmönnum líði vel á vinnustað þar sem þeir eru virkir þátttakendur og mæta stuðningi og sanngirni. Samskipti og framkoma starfsmanna einkennist af heiðarleika, virðingu og trausti. Vinnustaðargreiningar eru framkvæmdar reglulega og er markvisst unnið úr niðurstöðum þeirra í því skyni að auka starfsánægju. TM leggur ríka áherslu á kynjajafnrétti og jafnréttismál eru meðal forgangsmála í þróun og framtíðarsýn félagsins. Hver starfsmaður skal metinn á eigin forsendum óháð kynferði og öll mismunun er óheimil innan félagsins í hvaða formi sem hún birtist. TM hefur haft jafnlaunavottun frá árinu 2014 og var með fyrstu fyrirtækjum til að fá viðurkenningu Jafnréttisvísis Capacent.

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samstæðuársreikningur Tryggingamiðstöðvarinnar hf. er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfum um upplýsingagjöf í samstæðureikningum félaga sem hafa verðbréf sín skráð á skipulegum verðbréfamarkaði.

Samkvæmt bestu vitneskju er það álit okkar að samstæðureikningurinn gefi glögga mynd af rekstrarafkomu samstæðunnar á árinu 2017, eignum, skuldum og fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2017.

Jafnframt er það álit okkar að samstæðuársreikningurinn og skýrsla stjórnar og forstjóra geymi glögg yfirlit um þróun og árangur í rekstri samstæðunnar, stöðu hennar og lýsi helstu áhættuþáttum sem samstæðan býr við. Vísað er í skýringar 35-40 um áhættustýringu samstæðunnar.

Stjórn og forstjóri Tryggingamiðstöðvarinnar hf. hafa í dag farið yfir samstæðuársreikning félagsins fyrir árið 2017 og staðfesta hann með undirritun sinni. Stjórn og forstjóri leggja til við aðalfund félagsins að samþykkja ársreikninginn.

Reykjavík, 16. febrúar 2018

Stjórn:

Örvar Kærnested
Andri Þór Guðmundsson
Einar Örn Ólafsson
Kristín Friðgeirsdóttir
Ragnheiður Elfa Þorsteinsdóttir

Forstjóri:

Sigurður Viðarsson

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Tryggingamiðstöðvarinnar hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Tryggingamiðstöðvarinnar hf. fyrir árið 2017. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar og yfirlýsingu stjórnar og forstjóra, rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjárfirtil, sjóðstreymisýfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2017, efnahag hennar 31. desember 2017 og breytingu á handbæru fé á árinu 2017, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu, og að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga komi þær ekki fram annars staðar í samstæðuársreikningnum.

Grundvöllur álits

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrð í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda. Við erum óháð samstæðunni samkvæmt ákvæðum siðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar. Við uppfyllum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði siðareglna.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði sem að okkar faglega mati höfðu mesta þýðingu í endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar árið 2017. Sem hluti af endurskoðun okkar á samstæðuársreikningnum voru þessi lykilatriði skoðuð sérstaklega. Við látum ekki í ljós sérstakt álit varðandi þessi lykilatriði, einungis er látið í ljós álit á samstæðuársreikningnum í heild.

Lykilatriði endurskoðunarinnar	Endurskoðunaraðgerðir
Mat á tjónaskuld, þar með talið forsendur og útreikningar sem hún er byggð á. <i>Sjá nánar skýringu nr. 32 "Vátryggingaskuld"</i> Tjónaskuld er sú fjárhagslega skuldbinding sem hvílir á samstæðunni vegna óuppgerðra tjóna í heild sinni og nemur kr. 12.639.902 þús. í lok árs 2017 sem er 61% af heildarskuldum. Tjónaskuld er verulegur liður í reikningsskilum samstæðunnar og vegna flækjustigs og umfangs matskenndra þátta við útreikning á tjónaskuld er þessi liður lykilatriði í endurskoðun okkar. Mat á tjónaskuld er háð faglegu mati og byggir á heildarfjárhæð tilkynnta óuppgerðra tjóna, tryggingafræðilegri áætlun fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum, uppgjörskostnaði, áhættuálagi og fleiri þáttum. Við gerð matsins er tekið tillit til áætlana vegna allra samningsbundinna sjóðshreyfinga vegna tjóna og tjónakostnaðar. Sérstaklega erfitt getur verið að meta ótilkynnt en orðin tjón á hverjum uppgjörstíma þar sem takmarkaðar upplýsingar geta legið fyrir um slík tjón. Til viðbótar er meiri breytileiki á tjónum sem hafa langan uppgjörstíma og getur munað á upphaflegu mati og endanlegu uppgjöri. Mat á tjónaskuld er háð gæðum undirliggjandi gagna. Þar á meðal flóknu mati um framtíðarþróun atburða og smávægileg breyting á forsendum getur breytt fjárhæð tjónaskuldar verulega.	Tryggingastærðfræðingar PwC aðstoðuðu okkur við endurskoðun tjónaskuldarinnar. Endurskoðun á mati tjónaskuldbindingar fólst m.a. í eftirfarandi þáttum: Tjónaferillinn og ferill við útreikning tjónaskuldar voru yfirfarnir. Forsendur stjórnenda við mat á tjónaskuld þar með talið með tilliti til sögulegra gagna um endanleg uppgjör tjóna niður á tjónaflokka voru yfirfarnar. Mat okkar fólst meðal annars í því að fara yfir og meta mikilvæga þætti í mati á tjónaskuld. Við staðfestum með úrtaksprófunum heild og nákvæmni þeirra gagna sem útreikningur tjónaskuldarinnar byggir á. Afstemmingar milli upplýsingakerfa sem útreikningur tjónaskuldarinnar byggir á voru yfirfarnar. Framkvæmdur var sjálfstæður tryggingafræðilegur endurreikningur á tjónaskuldinni. Að auki voru framkvæmdar úrtaksprófanir á vátryggingaskírteinum, uppgerðum og óuppgerðum tjónum. Viðeigandi skýringar voru yfirfarnar.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

<i>Lykilatriði endurskoðunarinnar</i>	<i>Endurskoðunaraðgerðir</i>
Mat óskráðra verðbréfa. <i>Sjá nánar skýringu nr. 24 "Fjáreignir og fjárskuldir".</i>	Verðmatssérfræðingar PwC aðstoðuðu okkur við endurskoðun óskráðra verðbréfa.
Verðbréf eru stærsta eign samstæðunnar að fjárhæð kr. 26.290.067 þús. eða sem nemur 76% af heildareignum í lok árs 2017.	Endurskoðun á mati óskráðra verðbréfa fólst m.a. í eftirfarandi þáttum:
Verulegur hluti verðbréfaeignar er skráður á markaði og markaðsverð þeirra því fyrirbyggjandi á reikningsskiladegi. Sá hluti verðbréfaeignar sem þarfnadist sérstakrar áherslu við endurskoðun okkar eru óskráð verðbréf þar sem mat þeirra byggir á matsaðferðum og er háð óvissu. Þess vegna er þessi liður lykilatriði í endurskoðun okkar.	Fjárfestingarferilinn var yfirfarinn. Við yfirförum aðferðafræði og forsendur við mat og bárum saman við algeng viðmið fyrir sambærilegar eignir.
Matsaðferðir geta verið nýleg viðskipti ótengdra aðila, tilvísun í gangvirði sambærilegra fjáreigna, núvirt sjóðstreymi, verðmyndunarlíkön eða aðrar verðmatsaðferðir sem gefa til kynna áreiðanlegt mat á öðrum viðskiptum á markaði. Þetta eru þau verðbréf sem eru skilgreind í stig 2 og 3 samkvæmt stigkerfi gangvirðis. Verðmæti þessara verðbréfa nemur kr. 12.825.758 þús. eða sem nemur 37% af heildareignum í lok árs 2017.	Við tókum úrtak úr verðbréfum og framkvæmdum sjálfstæðan útreikning á verðmati bréfanna. Þau gögn sem útreikningar og forsendur voru byggð á í mismunandi verðmatsaðferðum voru yfirfarin og metin.
	Í þeim tilvikum þar sem verðmat byggðist á nýlegum viðskiptum þá voru þau viðskipti sannreind.
	Flokkun verðbréfa í stigkerfi gangvirðis var yfirfarin.
	Viðeigandi skýringar voru yfirfarnar.

Aðrar upplýsingar í ársskýrslu

Stjórn og forstjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru ársskýrsla að undanskildum samstæðuársreikningi og áritun okkar á hann. Ársskýrsla liggur ekki fyrir við áritun okkar á samstæðuársreikninginn en við búumst við að fá hana afhenta til yfirferðar áður en hún verður gefin út.

Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga og við staðfestum þær ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar ber okkur að lesa aðrar upplýsingar í ársskýrslu þegar þær liggja fyrir og meta hvort þær séu í verulegu ósamræmi við samstæðuársreikninginn eða aðra þekkingu sem við höfum aflað okkur við endurskoðunina eða virðast verulega rangar. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins ber stjórnendum samstæðunnar að meta hæfi hennar til áframhaldandi starfsemi. Stjórnendum ber að semja ársreikning samstæðunnar á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema stjórnendur ætli að leysa samstæðuna upp eða hætta rekstri hennar, eða hafi ekki raunhæft val um annað en að hætta starfsemi samstæðunnar. Stjórnendum samstæðunnar ber að setja fram viðeigandi skýringar varðandi hæfi hennar til áframhaldandi starfsemi ef við á og hvers vegna stjórnendur beita forsendunni um áframhaldandi starfsemi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með áleti okkar. Nægjanleg vissu er mikil vissu en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þeir til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallaðar eru á samstæðuársreikningnum.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaraðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi grunnur fyrir álit okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhætta af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvísandi framsetningu ársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.

Öflum skilnings á innra eftirliti sem er viðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits samstæðunnar.

Metum hvort val stjórnenda á reikningsskilaaðferðum sé viðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra séu raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi samstæðunnar eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi hennar. Ef við teljum að veruleg óvissa ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum í samstæðuársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekki nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausum álitum. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að samstæðan verði ekki lengur rekstrarhæf.

Metum framsetningu, gerð og innihald samstæðuársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirliggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álit okkar.

Öflum nægjanlegra endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga félaga og eininga innan samstæðunnar og veitum álit á samstæðuársreikningnum. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ábyrgð á álitum okkar.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp kunna að koma í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka í innra eftirliti ef við á.

Við höfum lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við uppfylfum nauðsynleg siðferðis- og óhæðisskilyrði og að við munum láta þeim í té allar upplýsingar um hugsanleg tengsl og önnur atriði sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og trúnað.

Við höfum lagt mat á hvaða atriði, af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, höfðu mesta þýðingu á yfirstandandi ári og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum lykilatriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé opinberlega um tiltekin atriði eða í algjörum undantekningartilfellum þegar mat okkar er að neikvæðar afleiðingar af birtingu slíkra upplýsinga vegi þyngra en ávinningur almennings af birtingu upplýsinganna.

Reykjavík, 16. febrúar 2018

PricewaterhouseCoopers ehf.

Arna G. Tryggvadóttir
löggiltur endurskoðandi

Bryndís Björk Guðjónsdóttir
löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu ársins 2017

	Skýr.	2017	2016
Iðgjöld ársins		15.615.544	14.812.940
Hluti endurtryggjenda í iðgjaldatekjum		(630.763)	(753.369)
Eigin iðgjöld 10		<u>14.984.781</u>	<u>14.059.571</u>
Fjármunatekjur	11	3.718.006	3.038.247
Fjárfestingatekjur af fjárfestingafasteignum	12	31.822	139.680
Aðrar tekjur		<u>36.879</u>	<u>41.120</u>
Heildartekjur		<u>18.771.488</u>	<u>17.278.618</u>
Tjónakostnaður		(12.205.660)	(11.476.078)
Hluti endurtryggjenda í tjónakostnaði		333.138	757.568
Eigin tjón 13		<u>(11.872.522)</u>	<u>(10.718.510)</u>
Rekstrarkostnaður	14	(3.404.574)	(3.302.611)
Vaxtagjöld	16	(161.537)	(247.347)
Virðisrýrnun fjáreigna	17	(125.936)	(57.330)
Heildargjöld		<u>(15.564.569)</u>	<u>(14.325.798)</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatt		3.206.919	2.952.820
Tekjuskattur	19	(83.866)	(355.580)
Hagnaður og heildarhagnaður ársins		<u><u>3.123.053</u></u>	<u><u>2.597.240</u></u>
Skipting hagnaðar			
Hluthafar móðurfélags		3.123.055	2.597.244
Hlutdeild minnihluta		(2)	(4)
		<u>3.123.053</u>	<u>2.597.240</u>
Hagnaður á hlut			
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	18	4,61	3,80

Skýringar á blaðsíðum 14 til 46 eru óaðskiljanlegur hluti af þessum ársreikningi.

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

	Skýr.	31.12.2017	31.12.2016
Eignir			
Rekstrarfjármunir	21	342.615	386.132
Fjárfestingafasteignir	22	48.171	120.334
Viðskiptavild og óefnislegar eignir	23	313.151	249.909
Bundin innlán		6.743	189.745
Útlán	24	1.299.709	1.561.160
Verðbréf	24	26.290.067	23.948.765
Fjárfestingar með fjárfestingaáhættu líftryggingataka	25	27.903	0
Skatteign	26	81.046	93.559
Eignir til sölu	27	9.540	445
Endurtryggingaeignir	28	498.028	1.050.023
Viðskiptakröfur	29	4.611.990	4.036.872
Handbært fé	24	1.129.841	713.026
		<u>34.658.804</u>	<u>32.349.970</u>
Eigið fé			
Hlutfé		678.143	678.143
Yfirverðsreikningur hlutafjár		425.516	425.516
Lögbundinn varasjóður		270.710	270.710
Bundið eigið fé		4.640.460	2.238.832
Óráðstafað eigið fé		8.087.546	8.866.119
Eigið fé hluthafa móðurfélags		14.102.375	12.479.320
Hlutdeild minnihluta		26	28
	30,31	<u>14.102.401</u>	<u>12.479.348</u>
Skuldir			
Vátryggingaskuld	32	17.191.363	16.196.635
Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka	25	27.903	0
Skuldir vegna fjárfestingafasteigna	33	25.803	77.111
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir	34	1.201.702	1.526.587
Víkjandi lán	33	2.109.632	2.070.289
		<u>20.556.403</u>	<u>19.870.622</u>
		<u>34.658.804</u>	<u>32.349.970</u>

Skýringar á blaðsíðum 14 til 46 eru óaðskiljanlegur hluti af þessum ársreikningi.

Eiginfjárfirilit árið 2017

	Hluthafar móðurfélagsins						Hlutdeild minni- hluta	Eigið fé samtals
	Hlutafé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Lögbundinn varasjóður	Bundið eigið fé	Óráðstafað eigið fé	Samtals		
Eigið fé 1.1.2016	714.102	1.166.026	270.710		10.007.707	12.158.545	35	12.158.580
Heildarhagnaður								
ársins					2.597.244	2.597.244	(4)	2.597.240
Fært á bundið eigið fé				2.238.832	(2.238.832)			
Hluthafar								
Keypt eigin bréf	(35.959)	(740.510)				(776.469)		(776.469)
Greiddur arður					(1.500.000)	(1.500.000)		(1.500.000)
Breyting minnihluta						0	(3)	(3)
	(35.959)	(740.510)	0		(1.500.000)	(2.276.469)	(3)	(2.276.472)
Eigið fé 31.12.2016	678.143	425.516	270.710	2.238.832	8.866.119	12.479.320	28	12.479.348
Eigið fé 1.1.2017	678.143	425.516	270.710	2.238.832	8.866.119	12.479.320	28	12.479.348
Heildarhagnaður								
ársins					3.123.055	3.123.055	(2)	3.123.053
Fært á bundið eigið fé				2.401.628	(2.401.628)			
Hluthafar								
Greiddur arður					(1.500.000)	(1.500.000)		(1.500.000)
Breyting minnihluta						0		0
	0	0	0		(1.500.000)	(1.500.000)	0	(1.500.000)
Eigið fé 31.12.2017	678.143	425.516	270.710	4.640.460	8.087.546	14.102.375	26	14.102.401

Í júní 2016 samþykkti Alþingi lög um breytingar á lögum um ársreikninga sem takmarka heimildir hlutafélaga til greiðslu arðs. Samkvæmt nýju lögum ber félögum sem nýta heimild til að tilgreina fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning að færa óinnleystar gangvirðisbreytingar að fráðregnum tekjuskatti eftir því sem við á, á bundinn gangvirðisreikning meðal eigin fjár. Innleystar gangvirðisbreytingar eru færðar af gangvirðisreikningi yfir á óráðstafað eigið fé. Til viðbótar þessum breytingum er ákvæði þess efnis að nemi hlutdeild í afkomu dóttur- og hlutdeildarfélag sem færð er í rekstrarreikningi hærri fjárhæð en sem nemur mótteknum arði eða þeim arði sem ákveðið hefur verið að úthluta skuli mismunurinn færður á bundinn hlutdeildarrekning meðal eigin fjár.

Vegna óvissu í túlkun tiltekinna lagagreina gæti orðið breyting á eiginfjárfirliti samstæðunnar fyrir árið 2017, þegar leiðbeiningar hafa verið gefnar út um túlkun þeirra. Breytingin snýr að tilfærslum milli óráðstafaðs eigin fjár og bundinna eiginfjárreikninga.

Skýringar á blaðsíðum 14 til 46 eru óaðskiljanlegur hluti af þessum ársreikningi.

Sjóðstreymisyfirlit 1. janúar til 31. desember 2017

	Skýr.	2017 1.1.-31.12	2016 1.1.-31.12
Handbært fé frá rekstri			
Iðgjöld, móttækin		14.617.252	14.241.398
Tjón, greidd	(	10.693.383)	(10.726.912)
Rekstrarkostnaður, greiddur	(	2.852.599)	(2.676.486)
Handbært fé frá váttryggingastarfsemi		1.071.270	838.000
Fjármunatekjur, innborgaðar		403.873	319.826
Fjármagnsgjöld, greidd	(	121.057)	(166.193)
Fjárfestingatekjur, innborgaðar		728.711	1.502.327
Tekjur af fjárfestingafasteignum, innborgaðar		781	15.076
Rekstrarkostnaður, greiddur	(	388.991)	(364.975)
Handbært fé frá fjárfestingastarfsemi		623.317	1.306.061
Skattar, greiddir	(	281.766)	(323.413)
Handbært fé frá rekstri		1.412.821	1.820.648
Fjárfestingahreyfingar			
Verðbréf, breyting		139.567	(733.716)
Bundin innlán, breyting		183.002	28.271
Útlán, breyting		288.788	(211.853)
Fjárfestingafasteignir, breyting		60.043	737.391
Rekstrarfjármunir, kaup	(	44.599)	(23.066)
Rekstrarfjármunir, sala		26.782	4.900
Óefnislegar eignir, kaup	(	123.197)	(102.109)
Fjárfestingarhreyfingar		530.386	(300.182)
Fjármögnunarhreyfingar			
Keypt eign hlutabréf		0	(776.467)
Arður til hluthafa	(	1.499.750)	(1.499.609)
Lántaka, breyting	(	26.642)	(526.971)
Fjármögnunarhreyfingar		(1.526.392)	(2.803.047)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		416.815	(1.282.581)
Handbært fé í ársbyrjun		713.026	1.995.607
Handbært fé í lok árs	24	1.129.841	713.026

Skýringar á blaðsíðum 14 til 46 eru óaðskiljanlegur hluti af þessum árshlutareikningi.

Efnisyfirlit skýringa

Skýr.	bls.
1 Almennar upplýsingar	14
2 Grundvöllur reikningsskilanna	14
3 Starfrækslugjaldmiðill og framsetningargjaldmiðill	14
4 Erlendir gjaldmiðlar	14
5 Grundvöllur samstæðu	14
6 Grundvöllur matsaðferða	14
7 Mat og ákvarðanir	14
8 Breytingar á reikningsskilaaðferðum og framsetningu	15
9 Starfspáttayfirlit	18
10 Eigin iðgjöld	20
11 Fjármunatekjur	20
12 Fjárfestingatekjur af fjárfestingafasteignum	20
13 Eigin tjón	20
14 Rekstrarkostnaður	20
15 Laun og launatengd gjöld	21
16 Vaxtagjöld	21
17 Virðisrýrnun fjáreigna	21
18 Hagnaður á hlut	21
19 Tekjuskattur	22
20 Þóknun til endurskoðenda	22
21 Rekstrarfjármunir	22
22 Fjárfestingafasteignir	23
23 Viðskiptavild og óefnislegar eignir	24
24 Fjáreignir og fjárskuldir	25
25 Fjárfestingar með fjárfestingaáhættu líftryggingataka	29
26 Skatteign	29
27 Eignir til sölu	29
28 Endurtryggingaeignir	29
29 Viðskiptakröfur	30
30 Hlutfé og varasjóðir	30
31 Gjaldþol	31
32 Vátryggingaskuld	31
33 Lántökur	33
34 Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir	33
35 Yfirlit	34
36 Vátryggingaáhætta	35
37 Markaðsáhætta	37
38 Greiðslufallsáhætta	39
39 Lausafjáráhætta	40
40 Rekstraráhætta	43
41 Eiginfjárstýring	43
42 Tengdir aðilar	43
43 Dótturfélög í samstæðu	44
44 Kennitölur	44
45 Ársfjórðungayfirlit (óendurskoðað)	45

Skýringar

1. Almennar upplýsingar

Tryggingamiðstöðin hf. („Félagið“) er með starfsstöðvar sínar á Íslandi og eru höfuðstöðvar þess að Síðumúla 24 í Reykjavík. Samtæðuársreikningur félagsins fyrir árið 2017 hefur að geyma ársreikning félagsins og dótturfélaga þess, sem vísað er til í heild sinni sem „samtæðunnar“. Lista yfir dótturfélögin er að finna í skýringu 43. Aðalstarfsemi félagsins felst í skaðatryggingarekstri, líftryggingarekstri og fjármálarekstri.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Stjórn Tryggingamiðstöðvarinnar hf. staðfesti ársreikninginn þann 16. febrúar 2018.

3. Starfrækslugjaldmiðill og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er gerður og birtur í íslenskum krónum sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum, nema annað sé tekið fram.

4. Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðli einstakra samtæðufélaga á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á uppgjörssdegi. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í íslenskar krónur er færður í rekstrarreikning.

5. Grundvöllur samtæðu

Dótturfélög eru þau félög þar sem samtæðan fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar samtæðan hefur vald til að stjórna fjárhags- og rekstrarstefnu félags í þeim tilgangi að hagnast á starfsemi þess. Við mat á yfirráðum er tekið tillit til mögulegs atkvæðisréttar sem þegar er nýtanlegur. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í reikningsskilum samtæðunnar frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur. Viðskipti milli félaga innan samtæðunnar, stöður milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samtæðunnar. Hlutdeild minnihluta er sá hluti afkomu og hreinnar eignar sem félagið á ekki, hvorki beint né óbeint. Hlutdeild minnihluta er sýnd sérstaklega í rekstrarreikningi samtæðunnar og er talin með eigin fé í efnahagsreikningi samtæðunnar, aðskilin frá eigin fé sem tilheyrir eigendum félagsins.

6. Grundvöllur matsaðferða

Ársreikningur félagsins er gerður á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að verðbréf og fjárfestingafasteignir eru færð á gangvirði.

7. Mat og ákvarðanir

Gerð ársreikninga í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar fjárhæðir kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þess eru í stöðugri endurskoðun. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað og þeim framtíðartímabilum sem breytingarnar hafa áhrif á.

Lykilþættir í óvissu á mati

(i) Endanleg skuldbinding vegna tjónabóta

Mat á skuldbindingu vegna væntra endanlegra tjónabóta samtæðunnar vegna gerðra váttryggingasamninga er mikilvægasta reikningshaldslega mat samtæðunnar. Við mat á skuldbindingunni þarf að taka tillit til margra þátta sem háðir eru óvissu. Mesta óvissan liggur í tjónamati tilkynnta tjóna auk mats á ótilkynntum tjónum. Samtæðan notar tölfræðiaðferðir við að áætla endanlegan tjónakostnað vegna orðinna tjóna. Áhætta tengd skaðatryggingum og þá sérstaklega slysatryggingum er háð mörgum þáttum. Sjá nánar skýringu 32 og næmnigreiningu í skýringu nr. 36.

(ii) Ákvörðun á gangvirði fjáreigna

Eins og fram kemur í skýringu 24 eru verðbréf samtæðunnar að langmestu leyti metin á gangvirði í efnahagsreikningi. Skráð gengi er til fyrir meirihluta þessara eigna. Aðferðir við mat á gangvirði óskráðra verðbréfa byggja á viðurkenndum matsaðferðum. Mesta óvissan er vegna skorts á aðgengi að upplýsingum frá viðkomandi rekstrareiningum auk mats á seljanleikaálagi.

Skýringar, frh.:

7. Mat og ákvarðanir, frh.:

Lykilþættir í óvissu á mati, frh.:

(ii) Ákvörðun á gangvirði fjáreigna, frh.:

Mat á gangvirði er gert á ákveðnum tímapunkti sem tekur mið af markaðsaðstæðum og upplýsingum um viðkomandi fjáreign. Um hlutlægt mat er að ræða sem er háð óvissum þáttum, t.d. vaxtaþrósetum, flókti, mati á sjóðstreymi og fleiri þáttum.

(iii) Ákvörðun virðisrýrnunar fjáreigna

Niðurfærsluþörf fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er metin eins og fram kemur í skýringu 17. Mat stjórnenda á virðisrýrnun byggir á upplýsingum um vænt sjóðstreymi af viðkomandi eign. Við mat á væntu sjóðstreymi, meta stjórnendur fjárhagslega stöðu mótaðila og vænt virði undirliggjandi trygginga.

8. Breytingar á reikningsskilaaðferðum og framsetningu

(i) Reikningsskilastaðlar, lagfæringar og túlkunar sem tóku gildi 1. janúar 2017 og hafa áhrif á ársreikninginn

Engir nýir IFRS reikningsskilastaðlar sem hafa veruleg áhrif á reikningsskilin tóku gildi í byrjun árs 2017. Á árinu tóku gildi breytingar á nokkrum stöðlum, sem hafa lítil eða engin áhrif á reikningsskil félagsins.

(ii) Reikningsskilastaðlar, lagfæringar og túlkunar sem hafa verið útgefnir en hafa ekki tekið gildi.

Eftirfarandi nýir staðlar hafa verið útgefnir en hafa ekki tekið gildi:

Staðall/túlkun	Innihald	Gildistöktími
IFRS 9	Fjármálagerningar	1. janúar 2018
IFRS 15	Tekjur af samningum við viðskiptavinum	1. janúar 2018
IFRS 16	Leigusamningar	1. janúar 2019
IFRS 17	Vátryggingasamningar	1. janúar 2021

IFRS 9 Fjármálagerningar

IFRS 9 Fjármálagerningar tilgreinir hvernig flokkun, mati og afskráningu fjáreigna og fjárskulda skuli vera háttað auk þess að setja nýjar reglur um áhættuvarnareikningsskil og nýtt líkan fyrir virðisrýrnun fjáreigna.

IFRS 9 'Fjármálagerningar' gildir ekki fyrir réttindi og skyldur sem verða til samkvæmt (i) vátryggingasamningum eins og þeir er skilgreindur í IFRS 4 'Vátryggingasamningar', önnur en þau réttindi og skyldur útgefanda sem myndast samkvæmt vátryggingasamningi sem uppfyllir skilgreiningu um fjárhagslegan tryggingarsamning eða (ii) samning sem er innan gildissviðs IFRS 4 vegna þess að þeir innihalda valkvæða þætti. Ákvæði IFRS 9 um innbyggðar afleiður í samningi sem er innan gildissviðs IFRS 4 gildir þó ef afleiðan sjálf er ekki samningur innan gildissviðs IFRS 4.

Samstæðan á hins vegar verulegar fjáreignir sem tengjast fjárfestingum í vátryggingastarfsemi og er með fjárskuldir aðrar en vátryggingaskuldir. Þessar fjáreignir og fjárskuldir falla nú undir staðalinn IAS 39 'Fjármálagerningar, færsla og mat' og munu falla undir nýja staðalinn IFRS 9 'Fjármálagerningar' þegar hann tekur gildi.

Alþjóða reikningsskilaráðið samþykkti breytingu á IFRS 4 'Vátryggingasamningar' í september 2016 þar sem vátryggingafélögum var gefinn kostur á að annað hvort breyta meðferð vissra samninga sem færðir eru samkvæmt IFRS 9 'Fjármálagerningar' eða fresta upptöku staðalsins alfarið, að uppfylltum vissum skilyrðum, þar til 1. janúar 2021. Þá tekur gildi nýr staðall fyrir vátryggingasamninga, IFRS 17, og verða þá báðir staðlarnir teknir upp samhliða.

Samstæðan hefur ákveðið að fresta upptöku nýja staðalsins IFRS 9 'Fjármálagerningar' fram til 1. janúar 2021, þar sem hún uppfyllir skilyrði frestunar. Staðallinn IAS 39 'Fjármálagerningar, færsla og mat' verður því áfram í gildi.

Skýringar, frh.:

8. Breytingar á reikningsskilaaðferðum og framsetningu, frh.:

IFRS 15 Tekjur af samningum við viðskiptavinum

Eðli breytinganna

Alþjóða reikningsskilaráðið hefur gefið út nýjan staðal fyrir færslu á tekjum. Hann kemur í staðinn fyrir staðlana IAS 18 sem fjallar um samninga um vöru og þjónustu og IAS 11 sem fjallar um verksamninga.

Nýi staðallinn byggist á þeirri grundvallarreglu að tekjur séu færðar þegar yfirráð yfir vöru eða þjónustu flyst til viðskiptavina. Staðallinn leyfir að innleiðing hans sé annaðhvort að fullu afturvirk eða að notuð sé aðlöguð afturvirk aðferð.

Áhrif

Nýi staðallinn IFRS 15 gildir ekki um samninga sem falla undir IFRS 4 'Vátryggingasamninga, eða IFRS 9 'Fjármálagerninga'. Aðrar tekjur samstæðunnar eru óverulegar og áhrif nýja staðalsins á þær litlar sem engar.

Dagsetning innleiðingar

Skylda er að innleiða staðalinn fyrir reikningsár sem hefjast 1. janúar 2018 eða síðar.

IFRS 16 Leigusamningar

Eðli breytinganna

IFRS 16 'Leigusamningar' var gefinn út í janúar 2016. Í staðlinum er aðgreiningin á milli rekstrar- og fjármögnunarleigusamninga fjarlægð, en það mun leiða til þess að nær allir leigusamningar verða færðir í efnahagsreikning. Samkvæmt staðlinum er eign (Leigugjöld til afnota) og fjárskuld vegna leigugreiðslna færð í efnahagsreikning. Eina undantekningin er leiga til skamms tíma og leiga undir tilgreindri óverulegri fjárhæð.

Reikningshald hjá leigusölum mun ekki breytast verulega.

Áhrif

Staðallinn mun fyrst og fremst hafa áhrif á leigusamninga húsnæðis og bifreiða samstæðunnar. Á reikningsskiladegi hefur samstæðan óuppsegjanlega flotaleigusamninga á bifreiðum sem samstæðan áætlað að muni færast sem eignir til afnota og skuld á móti. Að auki er samstæðan með óuppsegjanlegan leigusamning á húsnæði sem samstæðan áætlað að muni færast sem eign til afnota og skuld á móti. Fjárhæðir leigusamninganna sem eign og skuld hafa ekki verið metnar.

Samstæðan hefur að auki ekki metið hvaða aðrar breytingar, ef nokkrar, eru nauðsynlegar. Það er því ekki enn hægt að ákveða hve mikið af eignum til afnota og leiguskuldum verður fært í efnahagsreikning við innleiðingu nýja leigustaðalsins og hvaða áhrif innleiðingin hefur til framtíðar á hagnað eða tap samstæðunnar og flokkun í sjóðstreymi.

Dagsetning innleiðingar

Skylda er að innleiða staðalinn fyrir reikningsár sem hefjast 1. janúar 2019 eða síðar. Á þessu stigi hyggst samstæðan ekki innleiða staðalinn fyrir gildistökudag. Samstæðan hyggst, í samræmi við heimild í staðlinum, beita einfaldaðri aðferð við innleiðinguna og mun ekki endurreikna samanburðarfjárhæðir.

IFRS 17 Tryggingasamningar

Eðli breytinganna

Reikningsskilastaðallinn IFRS 17 'Vátryggingasamningar' var gefinn út í maí 2017 og mun taka gildi á reikningsskilatímabilum sem byrja 1. janúar 2021 eða seinna. Innleiðing fyrir þann tíma er heimil. IFRS 17 breytir í grunnatriðum reikningshaldi allra fyrirtækja sem gefa út vátryggingasamninga.

Skýringar, frh.:

8. Breytingar á reikningsskilaaðferðum og framsetningu, frh.:

IFRS 17 Tryggingasamningar, frh.:

Eðli breytinganna, frh.:

IFRS 17 'Vátryggingarsamningar' setur meginreglur um færslu, mat, framsetningu og skýringar vegna útgefinna vátryggingasamninga. Staðallinn setur einnig svipaðar meginreglur um endurtryggingasamninga og fjárfestingasamninga sem innihalda valkvæða þætti. Markmiðið er að tryggja að aðilar veiti viðeigandi upplýsingar sem eru í samræmi við samningana og eru innan gildissviðs IFRS 17. Upplýsingunum er ætlað að gera notendum reikningsskilanna kleift að meta áhrif þeirra á fjárhagsstöðu, afkomu og sjóðstreymi vátryggingafélaga.

Áhrif

Samstæðan hefur ekki metið áhrif þessa nýja vátryggingastaðals á reikningsskil sín.

Dagsetning innleiðingar

Skylda er að innleiða staðalinn á reikningsári sem hefst 1. janúar 2021 eða síðar.

(iii) c) Innleiðing staðla fyrir gildistökutíma þeirra.

Samstæðan innleiddi enga staðla fyrir gildistökutíma þeirra á árinu 2017.

Það eru engir aðrir staðlar sem ekki hafa tekið gildi og má ætla að hafa veruleg áhrif á fyrirtækið á núverandi eða framtíðar reikningsskilatímabilum.

Skýringar, frh.:

9. Starfspáttayfirlit

Starfspáttur er aðgreinanlegur hluti samstæðunnar þar sem skyldar vörur eða þjónusta er flokkuð saman (rekstrarstarfspáttur). Starfspáttayfirlit er yfirlit um rekstrarstarfspætti, sem byggir á skipulagi og innri upplýsingagjöf samstæðunnar.

Starfspættirnir eru skaðatrygginga-, líftrygginga- og fjármálarekstur, en einnig er í starfspáttayfirliti skipting eftir váttryggingagreinum. Váttryggingasamningar sem teljast til skaðatrygginga varða ábyrgðartjón, slysatjón og eignatjón. Líf- og sjúkdómatryggingar taka til andláts eða ákveðinna alvarlegra sjúkdóma.

Rekstrarafkoma starfspáttar, eignir og skuldir taka til liða sem heyra beint undir ákveðna starfspætti.

Rekstrarstarfspættir:	Skaðatryggingarekstur		Líftryggingarekstur		Fjármálarekstur		Samstæða	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Iðgjöld ársins	15.014.568	14.280.799	600.977	532.141	0	0	15.615.544	14.812.940
Hluti endurtryggjenda í iðgjaldtekjum	(461.719)	(587.892)	(169.044)	(165.478)	0	0	(630.763)	(753.369)
Fjármunatekjur	605.988	477.080	7.076	5.396	3.104.942	2.555.771	3.718.006	3.038.247
Tekjur af fjárfestingafasteignum	0	0	0	0	31.822	139.680	31.822	139.680
Aðrar tekjur	0	0	0	0	36.879	41.120	36.879	41.120
Heildartekjur	15.158.837	14.169.987	439.009	372.059	3.173.643	2.736.571	18.771.488	17.278.618
Tjónakostnaður	(12.039.270)	(11.347.932)	(166.390)	(128.146)	0	0	(12.205.660)	(11.476.078)
Hluti endurtryggjenda í tjónakostnaði	257.203	706.963	75.935	50.604	0	0	333.138	757.568
Rekstrarkostnaður	(2.884.446)	(2.780.592)	(130.891)	(140.118)	(389.237)	(381.901)	(3.404.574)	(3.302.611)
Vaxtagjöld	0	0	0	0	(161.537)	(247.347)	(161.537)	(247.347)
Virðisrýrnun fjáreigna	0	0	0	0	(125.936)	(57.330)	(125.936)	(57.330)
Rekstrarafkoma	492.324	748.426	217.663	154.399	2.496.933	2.049.993	3.206.919	2.952.820
Tekjuskattur							(83.866)	(355.580)
Hagnaður ársins							3.123.053	2.597.240
Heildareignir	16.815.896	15.880.786	375.467	315.849	17.467.441	16.153.335	34.658.804	32.349.970
Heildarskuldir	16.815.896	15.880.786	375.467	315.849	3.365.040	3.673.987	20.556.403	19.870.622

Skýringar, frh.:

9. Starfspáttayfirlit, frh.:

Skaðatryggingarekstur samstæðunnar sundurliðast með eftirfarandi hætti:

Árið 2017:

	Eigna- tryggingar	Sjó-, flug- og farm- tryggingar	Ökutækja- tryggingar	Ábyrgða- tryggingar	Slysa- og sjúkra- tryggingar	Frum- tryggingar samtals	Endur- tryggingar	Samtals
Iðgjöld ársins	3.058.967	1.623.540	7.709.552	938.239	1.684.270	15.014.567		15.014.568
Eigin iðgjöld	2.849.324	1.433.621	7.689.536	908.473	1.671.895	14.552.849		14.552.849
Fjármunatekjur	65.630	24.539	291.349	77.224	147.246	605.989		605.988
Eigin tjón	(1.972.471)	(1.142.098)	(6.030.642)	(807.731)	(1.831.816)	(11.784.757)	2.691	(11.782.067)
Rekstrarkostnaður	(711.588)	(324.841)	(1.430.935)	(132.514)	(284.567)	(2.884.446)		(2.884.446)
Rekstrarafkoma	230.895	(8.779)	519.308	45.452	(297.242)	489.635	2.691	492.324

Árið 2016:

Iðgjöld ársins	2.953.703	2.350.124	6.506.974	808.448	1.661.551	14.280.799		14.280.799
Eigin iðgjöld	2.685.167	2.091.902	6.493.515	773.779	1.648.545	13.692.908		13.692.908
Fjármunatekjur	51.615	73.433	188.224	58.678	105.129	477.080		477.080
Eigin tjón	(1.806.423)	(1.384.846)	(5.022.613)	(376.573)	(2.055.838)	(10.646.292)	5.323	(10.640.969)
Rekstrarkostnaður	(660.096)	(429.613)	(1.307.609)	(121.672)	(261.601)	(2.780.592)		(2.780.592)
Rekstrarafkoma	270.263	350.876	351.517	334.212	(563.765)	743.104	5.323	748.426

Skýringar, frh.:

	2017	2016
10. Eigin iðgjöld		
Bókfærð iðgjöld	16.017.985	14.855.114
Hluti endurtryggjenda	(637.121)	(762.800)
Breyting á iðgjaldaskuld	(402.441)	(42.174)
Breyting á hluta endurtryggjenda í iðgjaldaskuld	6.358	9.431
Eigin iðgjöld samtals	<u>14.984.781</u>	<u>14.059.571</u>

Iðgjöld eru færð til tekna hlutfallslega yfir það tímabil sem vátryggingarnar ná yfir. Iðgjaldaskuld er sá hluti iðgjalda vegna tekinnar vátryggingaáættu fyrir reikningsskiladag sem tilheyrir síðari reikningsárum. Tekjufærð iðgjöld í rekstrarreikningi eru því þau iðgjöld sem falla til á rekstrarárinu að viðbættum yfirfærðum iðgjöldum frá fyrri árum en að frádregnum iðgjöldum til síðari ára sem færast sem iðgjaldaskuld. Bókfærð iðgjöld tímabilsins eru sýnd að frádregnum afskrifuðum iðgjöldum en án umboðslauna- eða sölukostnaðar.

11. Fjármunatekjur

Vaxtatekjur í rekstrarreikningi innifela vexti af fjáreignum sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Gangvirðisbreytingar fjárfestinga samanstanda af söluhagnaði verðbréfa, gangvirðisbreytingum fjárfestinga og vaxta- og arðstekjum. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning á þeim degi sem arðsréttur stofnast. Gengismunur samanstendur af breytingum eigna í erlendum gjaldmiðlum og er færður meðal fjármunatekna í rekstri.

	2017	2016
Vaxtatekjur af bankainnstæðum	45.582	52.352
Vaxtatekjur af útlánum	130.416	143.730
Aðrar vaxtatekjur	274.771	253.080
Gangvirðisbreytingar verðbréfa	3.283.961	2.742.628
Gengismunur	(16.724)	(153.543)
Fjármunatekjur samtals	<u>3.718.006</u>	<u>3.038.247</u>

12. Fjárfestingatekjur af fjárfestingafasteignum

	2017	2016
Matsbreyting og söluhagnaður	27.891	124.129
Húsaleigutekjur	3.931	15.551
Fjárfestingatekjur af fjárfestingafasteignum samtals	<u>31.822</u>	<u>139.680</u>

Matsbreyting er gangvirðisbreyting fjárfestingafasteigna auk söluhagnaðar eða sölutaps, samanber skýringu 22. Húsaleigutekjur eru færðar til tekna þegar þær falla til.

	2017	2016
13. Eigin tjón		
Bókfærð tjón	(11.613.374)	(10.951.592)
Hluti endurtryggjenda	891.492	266.563
Breyting á tjónaskuld	(592.286)	(524.486)
Breyting á hluta endurtryggjenda í tjónaskuld	(558.354)	491.005
Eigin tjón samtals	<u>(11.872.522)</u>	<u>(10.718.510)</u>

14. Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður samanstendur af launakostnaði, markaðskostnaði, tölvukostnaði, skrifstofu- og stjórnunarkostnaði, kostnaði við rekstur húsnæðis, afskriftum fastafjármuna og öðrum kostnaði. Stærsti hluti kostnaðar við rekstur húsnæðis er leigukostnaður vegna höfuðstöðva félagsins en leigutími er til ársins 2023 með forleigurétti í lok leigutímans.

	2017	2016
Laun og launatengd gjöld	1.752.512	1.646.752
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	1.652.062	1.655.859
Rekstrarkostnaður samtals	<u>3.404.574</u>	<u>3.302.611</u>

Skýringar, frh.:

	2017	2016
15. Laun og launatengd gjöld		
Laun	1.386.819	1.309.006
Lífeyrisiðgjöld	156.296	135.707
Tryggingagjald og fjársýsluskattur	190.108	183.125
Önnur launatengd gjöld	19.289	18.914
Laun og launatengd gjöld samtals	<u>1.752.512</u>	<u>1.646.752</u>
Meðalfjöldi starfsmanna á árinu umreiknaður í heilsársstörf	122	122

Stjórn TM hefur samþykkt reglur um kaupaukakerfi í samræmi við gildandi reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 299/2012. Greiðslur á árinu samkvæmt þessu kerfi nema 22 millj. kr. Möguleg heildarskuldbinding vegna ógreiddra kaupauka nemur 62 millj. kr.

	2017	2016
16. Vaxtagjöld		
Vaxtagjöld, bankalán	7.120	92.892
Vaxtagjöld, víkjandi lán	148.423	151.461
Önnur vaxtagjöld	5.994	2.994
Vaxtagjöld samtals	<u>161.537</u>	<u>247.347</u>

17. Virðisrýrnun fjáreigna

Á hverjum uppgjörstegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna sem ekki eru færðar á gangvirði. Fjáreign hefur rýrnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem hafa orðið benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi eignarinnar verði lægra en áður var talið.

Hlutlægar vísbendingar um virðisrýrnun fjáreigna, geta verið greiðslufall eða vanræksla lántakenda, skilmálabreytingar lánveitinga eða fyrirgreiðslna samstæðunnar á kjörum sem samstæðan myndi annars ekki veita, vísbendingar um að lántaki eða útgefandi verðbréfa stefni í gjaldþrot, að virkur markaður sé ekki lengur til staðar fyrir verðbréf, eða önnur sjáanleg gögn vegna hóps eigna eins og óhagstæðar breytingar á greiðslugetu lántakenda eða útgefenda verðbréfa í eigu samstæðunnar, eða efnahagslegar aðstæður séu í samhengi við greiðslufall innan samstæðunnar.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi, miðað við upphaflega virka vexti, hins vegar.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega með tilliti til virðisrýrnunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum og hver flokkur metinn sérstaklega. Virðisrýrnun fjáreigna er gjaldfærð í rekstrarreikning.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem orðið hafa eftir að virðisrýrnun var færð. Bakfærsla virðisrýrnunar fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er færð í rekstrarreikning.

	2017	2016
Virðisrýrnun útlána, breyting	(6.602)	48.554
Virðisrýrnun viðskiptakrafna	132.538	8.777
Virðisrýrnun samtals	<u>125.936</u>	<u>57.330</u>

18. Hagnaður á hlut

Hagnaður á hlut er reiknaður með því að deila í hagnað með meðaltalsfjölda hluta á árinu.

	2017	2016
Hagnaður.....	3.123.055	2.597.244
Meðalfjöldi hluta á árinu.....	678.143	682.610
Grunnhagnaður á hlut.....	<u>4,61</u>	<u>3,80</u>

Þynntur hagnaður á hlut er sá sami og grunnhagnaður á hlut þar sem félagið hefur hvorki gert kaupréttarsamninga eða breytanlega lánasamninga.

Skýringar, frh.:

19. Tekjuskattur

Tekjuskattur af afkomu ársins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu á árinu 2018 og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema að því marki sem hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé eða í yfirlit um aðra heildarafkomu, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörstegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er metinn með því skatthlutfalli sem búist er við að verði lagt á tímabundna mismuni þegar þeir snúast við, byggt á lögum sem öðlast hafa gildi með formlegum hætti eða í reynd á uppgjörstegi.

Tekjuskattur í rekstrarreikningi skiptist þannig:	2017	2016
Tekjuskattur til greiðslu	204.281	414.695
Mismunur á áætluðum og álögðum sköttum	(132.929)	(485)
Frestaður tekjuskattur ársins	12.513	(58.630)
Tekjuskattur samtals	<u>83.866</u>	<u>355.580</u>

Virkt skatthlutfall:	2017	2016
Hagnaður fyrir tekjuskatt	<u>3.206.919</u>	<u>2.952.820</u>
Tekjuskattur miðað við gildandi skatthlutfall	20,0% 641.384	20,0% 590.564
Ófrádráttarþær kostnaðir	0,0% 114	0,0% 16
Óskattskyldar tekjur	(13,3%) (425.258)	(7,9%) (234.515)
Mismunur á áætluðum og álögðum sköttum	(4,1%) (132.929)	0,0% (485)
Aðrar breytingar	0,0% 556	0,0% 0
Virkt skatthlutfall	<u>2,6% 83.866</u>	<u>12,1% 355.580</u>

20. Þóknun til endurskoðenda

	2017	2016
Ytri endurskoðendur		
Endurskoðun og könnun reikningsskila	16.874	13.635
Önnur endurskoðunartengd þjónusta	6.005	2.959
Önnur þjónusta	278	223
Aðrir endurskoðendur		
Innri endurskoðun og önnur þjónusta	8.411	7.514

21. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Á hverjum uppgjörstegi er kannað hvort vísbendingar séu til staðar um virðisrýrnun.

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er eignfærður þegar líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til félagsins og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Bókfært verð hlutarins sem er endurnýjaður er gjaldfært. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna. Afskriftaraðferð, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörstegi og breytt ef við á. Áætlaður nýtingartími og afskriftarhlutföll greinast þannig:

	Nýtingar- tími	Afskrifta- hlutföll
Fasteignir	17-33 ár	3 - 6%
Aðrir rekstrarfjármunir	3-10 ár	10 - 33%

Skýringar, frh.:

21. Rekstrarfjármunir, frh.:

Rekstrarfjármunir í efnahagsreikningi greinast þannig:

		Skrifstofu- áhöld, tölvu- búnaður og bifreiðar	Samtals
Heildarverð 1.1.2016.....	166.078	707.336	873.414
Viðbót á árinu 2016.....	0	22.000	22.000
Selt og aflagt á árinu 2016.....	0	(24.554)	(24.554)
Heildarverð 31.12.2016.....	166.078	704.782	870.860
Afskrifað áður.....	111.180	332.557	443.737
Afskrifað á árinu	3.562	58.067	61.629
Selt og aflagt á árinu 2016.....	0	(20.638)	(20.638)
Afskrifað samtals 31.12.2016.....	114.742	369.986	484.728
Bókfært verð 31.12.2016.....	51.336	334.796	386.132
Heildarverð 1.1.2017.....	166.078	704.782	870.860
Viðbót á árinu 2017.....	21.226	23.372	44.598
Selt og aflagt á árinu 2017.....	(13.419)	(38.885)	(52.304)
Heildarverð 31.12.2017.....	173.885	689.269	863.154
Afskrifað áður.....	114.742	369.986	484.728
Afskrifað á árinu	3.053	56.509	59.562
Selt og aflagt á árinu 2017.....	(4.862)	(18.888)	(23.750)
Afskrifað samtals 31.12.2017.....	112.933	407.607	520.540
Bókfært verð 31.12.2017.....	60.952	281.662	342.615

Fasteignamat fasteigna í árslok 2017 nam 159 millj. kr. og lóða 27 millj. kr. eða samtals 186 millj. kr. og váttryggingamat eignanna var á sama tíma 246 millj. kr.

22. Fjárfestingafasteignir

Fjárfestingafasteignir samstæðunnar eru metnar á gangvirði á reikningsskiladegi í samræmi við alþjóðlegu reikningsskilastaðlana IAS 40 'Fjárfestingaeignir' og IFRS 13 'Mat á gangvirði'. Allar fjárfestingafasteignirnar falla undir prep 2 í flokkunarkerfi gangvirðismats. Mat á fjárfestingafasteignum er unnið af starfsmönnum félagsins. Byggt er á forsendum við ákvörðun gangvirðis fjárfestingafasteigna sem háðar eru mati stjórnenda og því kann raunverulegt söluverð að vera frábrugðið matinu. Við matið er notast við markaðsverð sambærilegra eigna. Fjárfestingatekjur vegna fjárfestingafasteigna námu 32 millj. kr. (2016: 140 millj. kr.). Beinn rekstrarkostnaður vegna fjárfestingafasteigna nam 2 millj. kr. (2016: 12 millj. kr.) og er færður meðal rekstrarkostnaðar í rekstrarreikningi.

Niðurstaða matsins var hækkun á mati fjárfestingafasteigna að fjárhæð 12,8 millj. kr. sem færð var í rekstrarreikning undir fjárfestingatekjur af fjárfestingafasteignum.

Fjárfestingafasteignir greinast þannig:

Bókfært verð 1.1.2017.....	120.334
Matsbreyting.....	12.797
Söluverð.....	(102.000)
Söluhagnaður.....	17.040
Bókfært verð 31.12.2017.....	48.171

Í árslok eru fjárfestingafasteignirnar veðsettar til tryggingar á skuldum félagsins að fjárhæð 25,8 millj. kr.

Fasteignamat fjárfestingafasteigna nam í árslok samtals 51,5 millj. kr.

Skýringar, frh.:

23. Viðskiptavild og óefnislegar eignir

Viðskiptavild

Viðskiptavild félagsins er vegna kaupa á líffryggingastarfsemi samstæðunnar. Endurheimtanleg fjárhæð fjárskapandi eininga er byggð á útreikningi á nýtingarvirði. Við þessa útreikninga eru notaðar sjóðstreymisspár byggðar á raunverulegum rekstrarniðurstöðum og fimm ára viðskiptaáætlun. Áætlanir um sjóðstreymi til framtíðar eru framreiknaðar með því að nota meðalvaxtarhraða í þeirri grein sem félagið starfar. Vegin ávöxtunarkrafa hefur verið notuð til að núvirða áætlanir um framtíðarsjóðstreymi.

Virðisrýrnunarpróf eru gerð árlega á viðskiptavild. Bókfært verð annarra eigna félagsins er kannað á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort einhver vísbending sé um virðisrýrnun. Ef svo reynist, er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar áætluð. Endurheimtanleg fjárhæð viðskiptavildar og óefnislegra eigna sem ekki hafa skilgreindan líftíma er metin á hverjum uppgjörssdegi.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði hennar eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þeirri áhættu sem fylgir eigninni. Virðisrýrnun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum eignum eða hópi eigna.

Virðisrýrnun er bakfærð ef breyting hefur orðið á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki að bókfært verð eignar er ekki umfram það sem verið hefði ef engin virðisrýrnun hefði verið færð.

Hugbúnaður

Hugbúnaður er eignfærður á grundvelli kostnaðarverðs búnaðarins ásamt kostnaði við að koma honum í notkun. Hugbúnaður er færður sem óefnisleg eign og afskrifaður miðað við áætlaðan nýtingartíma hans, sem eru 3-10 ár. Afskriftir eru hluti af liðnum rekstrarkostnaður.

Viðskiptavild og óefnislegar eignir í efnahagsreikningi greinast þannig:

	Viðskiptavild	Hugbúnaður	Samtals
Heildarverð 1.1.2016.....	99.916	272.828	372.744
Viðbót á árinu 2016.....	0	102.109	102.109
Selt og aflagt á árinu 2016.....	0	(88.065)	(88.065)
Heildarverð 31.12.2016.....	99.916	286.872	386.788
Afskrifað áður.....	0	132.275	132.275
Afskrifað á árinu	0	92.670	92.670
Selt og aflagt á árinu 2016.....	0	(88.065)	(88.065)
Afskrifað samtals 31.12.2016.....	0	136.880	136.880
Bókfært verð 31.12.2016.....	99.916	149.992	249.909
Heildarverð 1.1.2017.....	99.916	286.872	386.788
Viðbót á árinu 2017.....	0	123.197	123.197
Selt og aflagt á árinu 2017.....	0	(73.351)	(73.351)
Heildarverð 31.12.2017.....	99.916	336.718	436.634
Afskrifað áður.....	0	136.880	136.880
Afskrifað á árinu	0	59.955	59.955
Selt og aflagt á árinu 2017.....	0	(73.351)	(73.351)
Afskrifað samtals 31.12.2017.....	0	123.484	123.484
Bókfært verð 31.12.2017.....	99.916	213.235	313.151
Afskriftahlutföll		10%, 33%	

Skýringar, frh.:

24. Fjáreignir og fjárskuldir

a. Fjármálagerningar

(i) Fjáreignir og fjárskuldir

Til fjármálagerninga teljast fjárfestingar í hlutabréfum og skuldabréfum, útlán, viðskiptakröfur, handbært fé, lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

Flestir fjármálagerningar eru færðir á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Þegar fjármálagerningar eru ekki metnir á gangvirði gegnum rekstrarreikning, er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækkunar eða lækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald. Eftir upphaflega skráningu eru fjármálagerningar færðir með þeim hætti sem greinir hér á eftir.

Fjármálagerningar eru færðir í ársreikning þegar samstæðan gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum viðkomandi fjármálagerninga. Fjáreignir eru felldar út úr ársreikningi ef samningsbundinn réttur samstæðunnar að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef félagið yfirfærir fjáreignirnar til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldi á þeim felst. Bókhaldsskráning hefðbundinna kaupa og sölu á fjáreignum er gerð á uppgjörsdegi, þ.e. á þeim degi sem uppgjör vegna viðskiptanna á sér stað. Fjárskuldir eru felldar út úr ársreikningi ef skuldbindingar samstæðunnar sem skilgreindar eru í samningi eru greiddar, falla úr gildi, er vísað frá eða þeim er aflétt.

(ii) Handbært fé

Handbært fé samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

(iii) Verðbréf

Verðbréf í efnahagsreikningi eru flokkuð sem fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning hafi þau verið tilgreind þannig við upphaflega skráningu í bókhald. Fjármálagerningar eru tilgreindir á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra. Fjáreignir sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru metnar á gangvirði í efnahagsreikningi og gangvirðisbreytingar færðar í rekstrarreikning. Viðskiptakostnaður er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til.

(iv) Útlán og viðskiptakröfur

Útlán og viðskiptakröfur eru fjármálagerningar sem hafa fyrirfram ákveðna gjalddaga og eru ekki skráðir á opinberum markaði.

Útlán eru færð þegar þau eru greidd til lántakenda. Þau eru upphaflega færð á gangvirði, sem er upphafleg lánsfjárhæð að frádregnum viðskiptakostnaði, en eru eftir það færð á afskrifuðu kostnaðarverði.

Útlán og viðskiptakröfur eru afskráð þegar greiðsluflæði þeirra stöðvast og engar raunhæfar líkur eru taldar á innheimtu eða þegar samstæðan hefur flutt stærstan hluta áhættu og ávinnings vegna eignarhalds annað.

(v) Afskrifað kostnaðarverð

Afskrifað kostnaðarverð fjáreignar eða fjárskuldar er fjárhæðin sem fjáreignin eða fjárskuldin er metin á við upphaflega skráningu, að frádregnum afborgunum höfuðstóls og að viðbættu yfirverði eða frádregnum uppsöfnuðum afföllum sem fundin eru með aðferð virkra vaxta á mismun upphaflegs verðs og uppgreiðsluverðmætis, að frádreginni virðisýrnum.

(vi) Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettó fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar lagalegur réttur er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda.

Skýringar, frh.:

24. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.:

b. Grundvöllur mats á gangvirði fjáreigna

Verðbréf í efnahagsreikningi eru fjárfestingar í hlutabréfum, skuldabréfum og verðbréfasjóðum. Gangvirði skráðra verðbréfa er skráð markaðsverð þeirra á uppgjörssdegi án þess að tekið sé tillit til sölukostnaðar sem gæti fallið til í framtíðinni.

Sé markaðsverð ekki skráð í kauphöll eða fáanlegt hjá miðlara, er gangvirði fjármálagerningsins metið með matsaðferðum, þar á meðal geta verið nýleg viðskipti ótengdra aðila, tilvísun í gangvirði sambærilegra fjáreigna, núvirt sjóðstreymi, verðmyndunarlíkan valréttar eða aðrar verðmatsaðferðir sem gefa til kynna áreiðanlegt mat á öðrum viðskiptum á markaði.

Þegar notast er við núvirta sjóðstreymisaðferð við mat á gangvirði, er vænt framtíðar sjóðstreymi byggt á besta mati stjórnenda og ávöxtunarkrafa, sem notuð er, eru markaðsvextir sambærilegs gernings á uppgjörssdegi. Þegar önnur verðmyndunarlíkön eru notuð, eru forsendur matsins byggðar á upplýsingum af markaði á uppgjörssdegi. Gangvirði óskráðra hlutabréfa er metið, ef mögulegt er, með því að nota viðeigandi V/H hlutfall fyrir sambærileg skráð félög og er hlutfallið lagað að sérstökum aðstæðum útgefanda verðbréfanna.

c. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda

Eftirfarandi tafla sýnir flokkun félagsins á fjáreignum og fjárskuldum:

	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði	Útlán og kröfur	Bókfært alls	Gangvirði
31. desember 2017				
Bundin innlán		6.743	6.743	
Útlán		1.299.709	1.299.709	
Verðbréf	26.289.385	681	26.290.067	26.290.067
Aðrar eignir		5.110.018	5.110.018	
Handbært fé		1.129.841	1.129.841	
Fjáreignir samtals	26.289.385	7.546.992	33.836.378	26.290.067
Skuldir vegna fjárfestingafasteigna		(25.803)	(25.803)	
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir		(1.201.702)	(1.201.702)	
Víkjandi lán		(2.109.632)	(2.109.632)	
Fjáreignir - fjárskuldir	26.289.385	4.209.855	30.499.241	26.290.067
31. desember 2016				
Bundin innlán		189.745	189.745	
Útlán		1.561.160	1.561.160	
Verðbréf	23.947.767	998	23.948.765	23.948.765
Aðrar eignir		5.086.895	5.086.895	
Handbært fé		713.026	713.026	
Fjáreignir samtals	23.947.767	7.551.824	31.499.591	23.948.765
Skuldir vegna fjárfestingafasteigna		(77.111)	(77.111)	
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir		(1.526.587)	(1.526.587)	
Víkjandi lán		(2.070.289)	(2.070.289)	
Fjáreignir - fjárskuldir	23.947.767	3.877.837	27.825.604	23.948.765

Samstæðan birtir ekki gangvirði annarra fjáreigna þar sem bókfært verð þeirra er talið endurspegla gangvirðið.

Skýringar, frh.:

24. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.:

d. Stigkerfi gangvirðis

Taflan hér að neðan sýnir fjármálagerninga færða á gangvirði eftir verðmatsaðferð. Aðferðirnar eru skilgreindar á eftirfarandi hátt:

Stig 1: skráð verð á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

Stig 2: forsendur byggja á öðrum breytum en skráðum verðum á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verði) eða óbeint (afleidd af verðum).

Stig 3: forsendur gangvirðis eigna og skulda eru ekki byggðar á gögnum sem unnt er að afla á markaði, heldur meðal annars á upplýsingum um afkomu viðkomandi félags, kaup og sölu eignarhluta o.fl.

Vísao er í skýringu 24b varðandi grundvöll mats á gangvirði fjáreigna.

Mat á gangvirði 31. desember 2017	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Ríkistryggðar fjáreignir				
Ríkistryggð verðbréf	4.823.404	2.650		4.826.054
Ríkisverðbréfasjóðir	358.729			358.729
Skuldabréf				
Eignatryggð skuldabréf	3.226.594	1.004.729		4.231.323
Önnur skuldabréf	235.085	1.106.221		1.341.306
Hlutabréf				
Skráð hlutabréf	2.610.796			2.610.796
Óskráð hlutabréf		2.837.556	4.758.875	7.596.431
Hlutdeildarskírteini				
Hlutabréfasjóðir				
Skuldabréfasjóðir	553.600	1.037.475		1.591.075
Önnur verðbréf				
Önnur verðbréf	1.656.101	1.925.131	153.121	3.734.353
Samtals fjáreignir	13.464.309	7.913.762	4.911.996	26.290.067

Mat á gangvirði 31. desember 2016	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Ríkistryggðar fjáreignir				
Ríkistryggð verðbréf	3.497.936	13.774		3.511.710
Ríkisverðbréfasjóðir	335.220			335.220
Skuldabréf				
Eignatryggð skuldabréf	3.848.227	605.202		4.453.429
Önnur skuldabréf	449.135	15.012		464.147
Hlutabréf				
Skráð hlutabréf	1.976.916			1.976.916
Óskráð hlutabréf		421.644	5.158.047	5.579.691
Hlutdeildarskírteini				
Hlutabréfasjóðir	699.882			699.882
Skuldabréfasjóðir	2.034.597	564.172		2.598.769
Önnur verðbréf				
Önnur verðbréf	2.817.690	1.498.513	12.798	4.329.001
Samtals fjáreignir	15.659.603	3.118.317	5.170.845	23.948.765

Skýringar, frh.:

24. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.:

d. Stigkerfi gangvirðis, frh.:

Á árinu 2017 voru engar eignir færðar á milli stiga.

Breyting á eignum sem falla undir stig 3:

Staða 1.1.	5.170.845
Fært á milli stiga	0
Keypt	1.031.696
Selt/arðgreiðslur/afborganir	(1.814.867)
Vextir og matsbreytingar *	524.322
Staða 31.12	<u>4.911.996</u>

* Þar af er innleyst 4 millj.kr. og óinnleyst 520 millj.kr.

Taflan hér að neðan sýnir forsendur sem notaðar eru við mat á eignum sem falla undir stig 3 ásamt næmni fyrir breytingum á þeim.

Fjáreign	Gangvirði 31.12.2017	Forsendur	Bil	Áhrif á gangvirði, næmnigreining
Óskráð hlutabréf	4.758.875	EBITDA vöxtur	3,3%	Óskráð hlutabréf á 3. stigi eru ýmist metin á kaupverði, út frá nýlegum viðskiptum, miðað við hlutdeild í eigin fé, út frá kennitölusamanburði (eignir 1) eða út frá sjóðstreymismati (eignir 2).
		Ávöxtunarkrafa á eigið fé	10,5%-11,5%	5% lækkun á virði eigna 1 og 2,5% lækkun í EBITDA vexti og 2,5% hækkun á ávöxtunarkröfu á eigið fé eigna 2 lækkar virði eigna um 475 millj.kr.
				5% hækkun á virði eigna 1 og 2,5% hækkun í hagnaðarvexti og 2,5% lækkun á ávöxtunarkröfu á eigið fé eigna 2 hækkar virði eigna um 599 millj.kr.

	2017	2016
e. Útlán greinast þannig:		
Skuldabréf með veðtryggingu	1.251.461	1.527.619
Önnur útlán	163.600	172.075
Ótekjufærð afföll og lántökukostnaður	(15.652)	(18.934)
Útlán samtals	<u>1.399.409</u>	<u>1.680.760</u>
Afskriftareikningur útlána.....	(99.700)	(119.600)
Útlán samkvæmt efnahagsreikningi.....	<u>1.299.709</u>	<u>1.561.160</u>
Næsta árs afborgun	453.245	476.010
Til lengri tíma.....	846.464	1.085.150

f. Breytingar á afskriftareikningi útlána greinast þannig:	Almenn niðurfærsla	Sértæk niðurfærsla	Samtals
Afskriftareikningur útlána 1. janúar 2016	55.089	43.311	98.400
Afskrifað endanlega á árinu	(31.011)	(31.011)	(31.011)
Innborgað á árinu, áður afskrifað		3.657	3.657
Virðisrýrnun útlána á árinu, breyting	37.990	10.564	48.554
Afskriftareikningur útlána 31. desember 2016	93.079	26.521	119.600
Afskrifað endanlega á árinu	(13.457)	(13.457)	(13.457)
Innborgað á árinu, áður afskrifað		159	159
Virðisrýrnun útlána á árinu, breyting	(5.416)	(1.186)	(6.602)
Afskriftareikningur útlána 31. desember 2017	87.663	12.037	99.700

Skýringar, frh.:

25. Fjárfestingar með fjárfestingaáhættu líftryggingataka

Líftryggingamiðstöðin býður söfnunarlíftryggingar sem innihalda að hluta líftryggingu og hins vegar sparnað í verðbréfasjóði. Vátryggingataki ber sjálfur fjárfestingaáhættuna.

26. Skatteign

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni, sem unnt verður að nýta eignina á móti. Skatteign er metin á hverjum uppgjörsdegi og lækkuð að því marki sem talið er að hún nýtist ekki.

	2017	2016
Skatteign 1.1.....	93.559	34.929
Tekjuskattur ársins.....	(83.866)	(355.580)
Mismunur á áætlunum og álögðum sköttum fyrra árs.....	(132.929)	0
Tekjuskattur til greiðslu.....	204.281	414.695
Aðrir liðir.....	0	(484)
Skatteign 31.12.....	81.046	93.559

Skatteign greinist í eftirtalda liði:

Rekstrarfjármunir.....	(46.650)	(50.301)
Viðskiptakröfur.....	97.699	83.566
Gengismunur.....	29.996	59.740
Yfirfæranlegt skattalegt tap.....	0	554
Skatteign í árslok.....	81.046	93.559

Yfirfæranlegt skattalegt tap er nýtanlegt á móti skattskyldum hagnaði næstu ára sem hér segir:

Skattalegt tap ársins 2007, nýtanlegt til ársloka 2017.....	0	2.769
---	---	-------

27. Eignir til sölu

Eignir sem haldið er til sölu eru fullnustueignir sem félagið hefur yfirtekið vegna uppgjörs krafna, færðar á kaupverði.

Eignir	2017	2016
Fasteignir	445	445
Bifreiðar	9.095	0
	9.540	445

28. Endurtryggingaeygnir

Endurtryggingasamningar eru gerðir í þeim tilgangi að draga úr áhættu samstæðunnar. Endurtryggjendur bera ýmist ákveðið hlutfall af bótafjárhæðum eða alla áhættuna umfram umsamda fjárhæð.

	2017	2016
Hlutur endurtryggjenda í iðgjaldaskuld	73.791	67.432
Hlutur endurtryggjenda í tjónaskuld	424.237	982.591
Endurtryggingaeygnir samtals.....	498.028	1.050.023

Skýringar, frh.:

29. Viðskiptakröfur

Á hverjum uppgjörsdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna sem ekki eru færðar á gangvirði. Vísað er í skýringu 17 varðandi mat á virðisrýrnun viðskiptakrafna á árinu.

	2017	2016
Viðskiptakröfur vegna váttryggingastarfsemi	4.133.796	3.663.701
Aðrar kröfur	478.194	373.171
Viðskiptakröfur samtals	4.611.990	4.036.872

Afskriftareikningur viðskiptakrafna

Staða 1.1.....	121.754	135.454
Virðisrýrnun á árinu.....	132.538	8.777
Endanlega tapað.....	(24.623)	(22.477)
Staða 31.12.....	229.669	121.754

30. Hlutfé og varasjóðir

Hlutfé

Heildarhlutfé, samþykkt og útgefið af félaginu í árslok 2017, er 678 millj. hluta að nafnvirði 1 króna hver. Hlutfé félagsins var lækkað um 32,2 millj. hluti að nafnvirði með því að jafna eigin hlutum á móti hlutfé sem nam lökkuninni. Hverjum einnar krónu hlut fylgir eitt atkvæði og eiga hluthafar þannig rétt á einu atkvæði á hlut á félagsfundum. Greitt hefur verið fyrir alla hluti að fullu. Félagið átti í upphafi árs eigin hluti að nafnvirði 32,2 millj. kr. (2016: 25,2 millj.kr.) en í lok árs enga eigin hluti.

Þegar samstæðan kaupir eigin hluti er kaupverðið, að meðtöldum beinum kostnaði, fært til lækkunar á eigin fé. Þegar eigin hlutir eru seldir er eigið fé hækkað.

Arðgreiðslur

Arðgreiðslur til hluthafa eru færðar til lækkunar á eigin fé þegar þær eru samþykktar af aðalfundi. Samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 má einungis úthluta sem arði hagnaði samkvæmt samþykktum ársreikningi síðasta árs, yfirfærðum hagnaði frá fyrri árum og frjálsum sjóðum eftir að dregið hefur verið frá tap sem ekki hefur verið jafnað og það fé sem kveðið er á um samkvæmt lögum eða félagssamþykktum. Óheimilt er samkvæmt ársreikningalögum nr. 3/2006 að úthluta arði af gangvirðisreikningi og bundnum hlutdeildarreikningum á meðal eigin fjár.

Yfirverð

Yfirverð er munurinn á söluverði sem félagið fékk við útgáfu á hlutfé og nafnvirðis útgefinna hluta, að frádrögnum kostnaði við útgáfu nýrra hluta að teknu tilliti til skattaáhrifa og kaupverði eigin hluta umfram nafnverð þeirra.

Lögbundinn varasjóður

Lögbundni varasjóðurinn er stofnaður í samræmi við lög um hlutafélög nr. 2/1995 sem kveða á um að minnst 10% af hagnaði félagsins, sem ekki er ráðstafað á móti tapi fyrri ára eða lagt í aðra sjóði í samræmi við lög, skuli leggja í varasjóð þar til virði sjóðsins nemur 10% af hlutfé félagsins. Þegar þeim mörkum hefur verið náð skal framlag í varasjóð vera minnst 5% þar til virði hans nemur fjórðungi af hlutfé félagsins.

Bundið eigið fé:

Óinnleyst matsbreyting fjármálagerninga

Á bundinn eiginfjárreikning er færð óinnleyst matsbreyting fjáreigna tilgreindra á gangvirði við upphaflega skráningu að teknu tilliti til skattaáhrifa.

Bundinn hlutdeildarreikningur

Á bundinn hlutdeildarreikning er færður mismunur á hlutdeild sem færð hefur verið í rekstrareikning vegna dótturfélags og þeirri fjárhæð sem nemur mótteknum arði eða þeim arði sem ákveðið hefur verið að úthluta. Tekið er tillit til þeirrar fjárhæðar sem bundin er vegna matsbreytinga fjármálagerninga hjá dótturfélagi. Reikningurinn er leystur upp ef hlutdeildin er seld eða afskrifuð.

Skýringar, frh.:

30. Hlutfé og varasjóðir, frh.:

Bundið eigið fé greinist á eftirfarandi hátt:

	Óinnleyst matsbreyting fjármálagerna	Bundinn hlutdeildar- reikningur	Samtals
Óinnleyst matsbreyting fjármálagerna	1.879.258		1.879.258
Skattaáhrif af óinnleystri matsbreytingu fjármálagerna	(123.641)	(123.641)	
Hlutdeild í bundnum eiginfjárreikningi dótturfélaga		483.215	483.215
Staða í árslok 2016	1.755.617	483.215	2.238.832
Staða í ársbyrjun 2017	1.755.617	483.215	2.238.832
Breyting á óinnleystri matsbreytingu fjármálagerna	2.228.387		2.228.387
Skattaáhrif af óinnleystri matsbreytingu fjármálagerna	(149.334)	(149.334)	
Hlutdeild í bundnum eiginfjárreikningi dótturfélaga		322.575	322.575
Staða í árslok 2017	3.834.670	805.790	4.640.460

Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé er óráðstafaður hagnaður og tap samstæðunnar frá stofnun félagsins að frádregnum framlögum í varasjóð.

31. Gjaldþol

Gjaldþol segir til um getu félagsins til að taka á sig áföll, þ.e.a.s. fjárhagslegan styrk þess. Gjaldþolskrafa skv. lögum er það lágmark gjaldþols sem váttryggingafélag þarf að hafa. Stjórn TM hefur gefið út að stýra eigi gjaldþoli félagsins þannig að gjaldþolshlutfall þess sé á bilinu 1,4 til 1,7.

Gjaldþol samstæðunnar (sbr. 88. gr. laga nr. 100/2016) er 14.399 millj.kr. (2016: 12.800 millj.kr.). Gjaldþolskrafa (sbr. 96. gr.) er 9.860 millj.kr. (2016: 8.522 millj.kr.). Tillaga stjórnar að arðgreiðslu er 1.500 millj. kr. og er gjaldþolshlutfallið eftir arðgreiðslu 1,46.

	2017	2016
Eigið fé samkvæmt efnahagsreikningi.....	14.102.401	12.479.348
Víkjandi lán.....	2.109.632	2.070.289
Óefnislegar eignir.....	(313.151)	(249.909)
Tillaga um arðgreiðslu og endurkaupaáætlun.....	(1.500.000)	(1.500.000)
Eignarhlutur minnihluta.....	(26)	(28)
Gjaldþol.....	14.398.856	12.799.700
Gjaldþolshlutfall fyrir arð.....	1,61	1,68
Gjaldþolshlutfall eftir arð.....	1,46	1,50

32. Váttryggingaskuld

Váttryggingaskuld í efnahagsreikningi skiptist í tjónaskuld og iðgjaldaskuld. Tjónaskuld er sú fjárhagslega skuldbinding sem hvílir á samstæðunni vegna úppgerðra tjóna í heild sinni. Kjarni tjónaskuldar er tryggingafræðilegt mat á samantöldum greiðslum orðinna tjóna þegar uppgjöri þeirra verður lokið, en að frádregnu því sem þegar hefur verið greitt. Matið er núverandi áætlun tjónaþjónustu fyrir þeim tjónum sem tilkynnt hafa verið til félagsins auk tryggingafræðilegs mats á því hvaða breytingar séu fyrirsjáanlegar frá núverandi áætlunum fram að lokauppgjöri allra tjóna sem urðu fyrir reikningsskiladag. Næmnigreining vegna þessa mats er sýnd í skýringu 36.

Tjónaskuld vegna tilkynnta tjóna er áætlun fyrir þeim tjónum sem tilkynnt hafa verið til félagsins að frádregnu því sem þegar hefur verið greitt vegna þessara tjóna. Starfsfólk tjónaþjónustu vinnur áætlun fyrir hvert tjón miðað við þá vitneskju sem fyrir hendi er um tjónsatvik þegar tjón er tilkynnt og eru breytingar gerðar þegar nýjar upplýsingar berast um einstök tjón. Reglulega fer fram endurskoðun á tjónsáætlunum. Ef ekki eru fyrirliggjandi betri upplýsingar er meðaltjónsfjárhæð í viðkomandi váttryggingagrein notuð. Stærðfræðingar félagsins framreikna síðan tilkynnt tjón hvers tjónsárgangs með hliðsjón af reynslu undanfarinna ára og mati á áhrifum sérstakra tjóna.

Við kjarna tjónaskuldar leggjast álagsliðir samkvæmt ákvæðum laga um nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi og tengdri löggjöf. Álagsliðirnir eru:

Skýringar, frh.:

32. Vátryggingaskuld, frh.:

- 1) Væntanlegur kostnaður félagsins sjálfs við umsjá og uppgjör tjónanna fram til loka. Þessi kostnaður er bókaður á rekstrarkostnað félagsins þegar kemur að greiðslu.
- 2) Áhrif núvirðingar á framtíðargreiðslum, sem er til lækkunar á tjónaskuldinni. Þegar kemur að endurmati eða greiðslu á tjónum er þessari lækkun skilað gegnum fjálmagnstekjur fluttar á vátryggingastarfsemi.
- 3) Sérstakt álag sem ætlað er að líkja eftir markaðsverði með heildarmati á vátryggingaskuld. Þetta álag kemur ekki til greiðslu nema félagið eða hluti þess sé selt.

Endurtryggjendur greiða hluta af tjónakostnaði í samræmi við ákvæði endurtryggingasamninga. Þessi hluti er metinn í hverju tjóni fyrir sig eftir viðeigandi samningsákvæðum og er sýndur sem eignaliður í efnahagsreikningi.

Félagið hefur notað þessa aðferð við mat á tjónaskuld síðan í ársuppgjöri árið 2014. Aðferðin er í samræmi við reglur IFRS 4 og staðalreglu (Solvency II) laga nr. 100/2016, þannig að mat á tjónaskuld í gjaldpólsútreikningum er það sama og í ársreikningi.

Iðgjaldaskuld er sá hluti iðgjalda vegna tekinnar vátryggingaáðættu á árinu sem tilheyrir næstu reikningsárum að teknu tilliti til væntanlegrar niðurfellingar iðgjalda. Iðgjaldaskuld er verðmæti þeirrar vátryggingaverndar sem félagið hefur þegar lofað að veita eftir lok reikningstímabilsins. Matsaðferð iðgjaldaskuldar, sem samstæðan notar við reikningsskil, er ekki sú sama og nota skal við gjaldpólsútreikninga.

Félagið metur hvort vátryggingaskuld sé nægjanleg til þess að standa við áætlaðar skuldbindingar félagsins með því að meta framtíðarfjárflæði vátryggingaskuldar. Við gerð matsins er tekið tillit til áætlana vegna allra samningsbundinna sjóðshreyfinga vegna tjóna og tjónakostnaðar.

Í meðfylgjandi viðauka á bls. 46 má sjá þróun tjónaskuldar samstæðunnar eftir tjónsárum á undanliðnum tíu árum og stöðu hennar í árslok 2017.

Vátryggingaskuld í efnahagsreikningi greinist þannig:

	2017	2016
Vátryggingaskuld (heild):		
Tjónaskuld	12.639.902	12.047.617
Iðgjaldaskuld	4.551.461	4.149.018
Vátryggingaskuld samtals.....	17.191.363	16.196.635

Endurtryggingasamningar samstæðunnar eru aðallega umframskaðasamningar (Excess of Loss) sem bæta stórtjón, en fáeinar greinar eru með hlutfallssamninga (Quota share).

Hlutdeild endurtryggjenda:

Tjónaskuld	424.237	982.591
Iðgjaldaskuld	73.791	67.432
Hlutdeild endurtryggjenda samtals.....	498.028	1.050.023

Vátryggingaskuld í eigin hlut:

Tjónaskuld	12.215.665	11.065.026
Iðgjaldaskuld	4.477.670	4.081.586
Vátryggingaskuld í eigin hlut samtals.....	16.693.335	15.146.612

Áætlun vegna tilkynntra tjóna, tjónakostnaðar og kostnaðar vegna orðinna en ótilkynntra tjóna er skuldfærð að frádregnu væntanlegu hrakvirði tjónamuna. Heildarfjárhæð hrakvirðis í árslok 2017 og 2016 er óveruleg.

Skýringar, frh.:

32. Vátryggingaskuld, frh.:

Próun vátryggingaskuldar á árinu:

	Heild	2017 Hlutdeild endur- tryggjenda	Í eigin hlut	Heild	2016 Hlutdeild endur- tryggjenda	Í eigin hlut
<i>Tjónaskuld:</i>						
Alls í upphafi árs	12.047.617	(982.591)	11.065.026	11.523.130	(491.587)	11.031.543
Matsbreyting eldri tjóna	1.097.473	(195.357)	902.116	(13.413)	(36.668)	(50.081)
Greidd tjón á árinu vegna eldri tjóna	(6.789.994)	782.261	(6.007.733)	(5.880.019)	194.620	(5.685.399)
Tjónaskuld í árslok vegna eldri tjóna	6.355.096	(395.687)	5.959.409	5.629.698	(333.635)	5.296.063
Tjón sem urðu á árinu	11.108.186	(137.782)	10.970.404	11.489.491	(720.900)	10.768.591
Greidd tjón á árinu vegna nýrra tjóna	(4.823.380)	109.231	(4.714.149)	(5.071.573)	71.943	(4.999.630)
Tjónaskuld í árslok vegna tjóna sem urðu á árinu	6.284.806	(28.551)	6.256.255	6.417.918	(648.957)	5.768.961
Tjónaskuld í árslok	12.639.902	(424.237)	12.215.665	12.047.617	(982.591)	11.065.026
<i>Iðgjaldaskuld:</i>						
Iðgjaldaskuld í ársbyrjun	4.149.018	(67.432)	4.081.586	4.106.694	(58.002)	4.048.692
Breyting ársins	402.441	(6.358)	396.083	42.324	(9.430)	32.894
Iðgjaldaskuld í árslok	4.551.461	(73.791)	4.477.670	4.149.018	(67.432)	4.081.586

33. Lántökur

	2017	2016
Lán vegna fjárfestingafasteigna	25.803	77.111
Víkjandi lán.....	2.109.632	2.070.289
Samtals lántökur.....	2.135.435	2.147.400
Næsta árs afborgun	364	1.022
Til lengri tíma.....	2.135.071	2.146.378

34. Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir

	2017	2016
Viðskiptaskuldir	510.833	628.698
Skuldir vegna endurtryggingastarfsemi	48.756	143.348
Ógreiddur tekjuskattur.....	204.281	414.695
Skammtímaskuldir og áfallin gjöld.....	437.832	339.846
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir samtals.....	1.201.702	1.526.587

Skýringar, frh.:

Áhættustýring

35. Yfirlit

Helstu áhættur sem fylgja starfsemi samstæðunnar eru:

- ☐ váttryggingaáhætta
- ☐ markaðsáhætta
- ☐ greiðslufallsáhætta
- ☐ lausafjáraáhætta
- ☐ rekstraráhætta

Skýringar 36 - 40 veita upplýsingar um framangreindar áhættur, markmið, stefnu og aðferðir samstæðunnar við að meta og draga úr áhættu, auk upplýsinga um eiginfjárstýringu hennar.

Markmið samstæðunnar með áhættustýringu er að greina áhættu sem hún býr við, setja viðmið um áhættutöku og hafa eftirlit með henni. Áhættustýringarstefna samstæðunnar og aðferðir eru yfirfarnar reglulega til að ná góðri yfirsýn yfir heildaráhættu hennar og meðal annars greina breytingar á markaði og starfsemi samstæðunnar. Með starfsþjálfun stefnir félagið að öguðu eftirliti þar sem allir starfsmenn eru meðvitaðir um hlutverk sitt og skyldur.

Stjórnendur samstæðunnar ákvarða áhættuvilja félagsins ásamt áhættumörkum og marka þannig hvernig og hversu mikil áhættutaka félagsins á að vera, þar með talið áhætta af fjárfestingum félagsins. Áhættustýring mælir áhættu og skilar ársfjórðungslegum skýrslum til stjórnar um hvernig áhættusnið félagsins er hverju sinni og hvort áhættutakan sé innan skilgreindra marka áhættuviljans.

Gjaldþolskrafa

Núverandi lög um váttryggingastarfsemi kveða á um ákveðið lágmarksfjármagn sem váttryggingafélögum er skylt að uppfylla. Um er að ræða tvær kröfur, gjaldþolskröfu og lágmarksfjármagn. Gjaldþolskrafan vegur þyngra fyrir samstæðuna og er hugsuð sem það lágmarks gjaldþol sem félög þurfa að hafa til að stunda váttryggingastarfsemi sína. Lágmarksfjármagnið er lægra, á bilinu 25-45% af gjaldþolskröfunni. Gjaldþolskrafan er áhættumiðuð, tekur tillit til allra helstu áhættuþátta váttryggingafélaga og reiknuð með staðalreglu. Allar forsendur staðalreglunnar byggja á 99,5% vágildi og er því fjárhæðum í gjaldþolskröfunni ætlað að varpa ljósi á tap sem raungerist með líkum 1 á móti 200 eða sem nemur á 200 ára fresti að meðaltali. Félagið reiknar nú þessa áhættu ársfjórðungslega í samræmi við áhættustýringarstefnu og áhættuvilja félagsins. Áhætta skv. staðalreglu laganna er í eftirfarandi töflu.

Heildaráhætta og gjaldþolskrafa	2017	2016
Skaðatryggingaáhætta.....	4.231.876	4.016.495
Heilsutryggingaáhætta.....	1.284.857	1.146.239
Líftryggingaáhætta.....	198.856	200.539
Markaðsáhætta.....	7.806.346	6.401.310
Mótaðilaáhætta.....	914.443	816.389
Fjölpættingaráhrif.....	(3.856.751)	(3.478.651)
Áhætta óefnislegra eigna.....	0	0
Grunngjaldþolskrafa.....	10.579.627	9.102.321
Rekstraráhætta.....	491.864	464.937
Aðlögun vegna frestaðra skatta.....	(1.211.671)	(1.045.458)
Heildaráhætta og gjaldþolskrafa.....	9.859.821	8.521.799

Fjölpættingaráhrif (e. Diversification effect) koma til frádráttar heildaráhættu þar sem ekki er talið að allar áhættur raungerist á sama tíma og því ekki rétt að leggja þær allar saman. Í einhverjum tilfellum er talið að fylgni sé á milli áhættuþátta og í öðrum tilfellum ekki. Því eru áhætturnar lagðar saman að teknu tilliti til tengsla á milli þeirra, en það er gert með fylgnifylkjum. Aðlögun vegna frestaðra skatta (e. Adjustment for the loss-absorbing capacity of deferred taxes) kemur til frádráttar ef áhættuþættir raungerast.

Skýringar, frh.:

36. Vátryggingaáhhætta

Vátryggingasamningar

Félagið gefur út samninga sem flytja vátryggingalega áhættu frá viðskiptavinum til samstæðunnar.

Með vátryggingasamningi tekur vátryggjandinn að sér vátryggingaáhhættu frá vátryggingataka með því að samþykka að bæta tjón vegna ákveðins óviss atburðar í framtíðinni.

Vátryggingasamningar félagsins flokkast í skaðatryggingar og líf- og sjúkdómatryggingar.

Skaðatryggingar

Vátryggingasamningar sem teljast til skaðatrygginga varða ábyrgðartjón, slysatjón og eignatjón.

Ábyrgðatryggingar bæta tjón þriðja aðila sem hinn vátryggði veldur. Slysatryggingar bæta tjón sem hinn vátryggði verður fyrir vegna slyss. Eignatryggingar greiða aðallega bætur til vátryggðra vegna tjóns eða taps á eignum og tengdum hagsmunum. Viðskiptavinir með rekstrarstöðvunartryggingu geta einnig fengið bætur vegna tekjutaps ef tjón á eignum veldur því að þær nýtast ekki í rekstri.

Líf- og sjúkdómatryggingar

Þessir vátryggingasamningar taka til andláts eða ákveðinna alvarlegra sjúkdóma.

Vátryggingaáhhætta

Vátryggingaáhhætta er áhætta, sem flutt er frá vátryggingataka til vátryggjanda, svo sem áhætta á tjóni á eignum sökum skemmda eða þjófnaðar, veikindum, örorku eða dauða. Félagið tekur að sér að bæta tiltekin tjón viðskiptavina gegn greiðslu iðgjalds. Iðgjald er greitt í upphafi þess tímabils sem vátryggingaverndin nær yfir, tjónin verða seinna og tjónsuppgjör getur síðan tekið nokkurn tíma, misjafnlega langan eftir eðli tjónsins og aðstæðum. Iðgjöld og væntanlegar tjónabætur þarf að varðveita þar til kemur að greiðslu. Iðgjöldin þurfa að standa undir öllum tjónakostnaði, rekstrarkostnaði og hæfilegri álagningu. Sérstök áhætta stafar af því að iðgjöld eru ákveðin fyrirfram en þjónustan veitt síðar og er ekki þekkt í einstökum atriðum í upphafi. Sú áhætta er sérstök fyrir vátryggingastarfsemi og kölluð vátryggingaáhhætta.

Vátryggingaáhhætta skiptist að grunni til í tvennt; iðgjaldaáhhættu og tjónaskuldaráhhættu, til að greina á milli tjóna í framtíðinni og orðinna tjóna.

Iðgjaldaáhhætta er sú áhætta að tjón í framtíðinni, að viðbættum kostnaði sem þeim tengist, verði hærri en gert var ráð fyrir þegar iðgjöld fyrir gildandi vátryggingasamninga voru ákvörðuð og vernd sem félagið hefur lofað muni því reynast vanmetin. Áhættan snýr í meginatriðum að því að tíðni tjóna eða tjónsfjárhæðir að meðaltali verði hærri en gert var ráð fyrir. Þetta getur stafað af því að framtíðin er óviss, forsendur eru ónákvæmar en einnig geta einstök stór tjón haft mikil tímabundin áhrif. Hugsanlegt er líka að eðli tjóna reynist annað en gert var ráð fyrir í nýjum vörum eða breytist vegna þróunar í samfélaginu.

Félagið fylgist með eðli og tíðni tjóna ásamt dreifingu tjónsfjárhæða í hverri grein og bregst við breytingum með verðlagningu eða vöruþróun ef tilefni er til. Dregið er úr iðgjaldaáhhættu með því að dreifa áhættunni á milli margra vátryggingagreina og með endurtryggingum vegna stórtjóna.

Tjónaskuldaráhhætta er hættan á að orðin en óuppgjörð tjón þróist á verri veg en gert var ráð fyrir. Neikvæð þróun getur bæði stafað af að tilkynnt en ógreidd tjón hafi verið vanmetin og að tjón sem enn voru ótilkynnt reynist hærri eða fleiri en gert var ráð fyrir. Getur það hvort sem er varðað eiginlegar bætur til tjónþola eða tengdan kostnað svo sem hreinsun rústa og sérfræðikostnað við mat og uppgjör á tjónum.

Skýringar, frh.:

36. Vátryggingaáhætta, frh.:

Tjónaskuld félagsins byggist á mati á endanlegum kostnaði við öll úppgerð tjón. Veruleg óvissa í því mati er óhjákvæmileg. Nokkur tími getur liðið frá tjóni fram að tilkynningu til félagsins af því að tjónið hafi ekki uppgötvast eða af því að tjónþoli hafi ekki vitað um bótarétt sinn. Þótt vitað sé um tjón getur verið að afleiðingar þess verði ekki ljósar fyrr en seinna, ekki liggur nákvæmlega fyrir hvað skemmdist í eignatjóni fyrr en byrjað er að gera við og varanlegar afleiðingar af slysi koma ekki í ljós fyrr en alllöngu eftir slysið. Hugsanlegt er að afleiðing tjóns sé hvort sem er vanmetin eða ofmetin í fyrstu. Einnig er eitthvað um að tilkynntir atburðir hafi ekki í för með sér bótagreiðslu frá félaginu, ýmist af því að ekki varð neitt tjón, tjón reynist ekki falla undir bótasvið vátryggingasamnings eða að það tjón sem varð nær ekki eigin áhættu vátryggingataka.

<i>Sundurliðun eigin vátryggingaskuldar eftir greinaflokkum</i>	2017	2016
Eignatryggingar.....	1.854.645	1.655.015
Sjó-, flug- og farmtryggingar.....	1.163.381	1.315.895
Lögboðnar ökutækjatrýggingar.....	7.020.691	6.325.554
Frjálssar ökutækjatrýggingar.....	1.225.471	953.741
Ábyrgðar- og efndatryggingar.....	1.857.794	1.631.129
Slysa- og sjúkratryggingar.....	3.262.174	2.986.410
Líftryggingar.....	255.731	222.728
Seldar endurtryggingar.....	53.449	56.140
Eigin vátryggingaskuld samtals	<u>16.693.335</u>	<u>15.146.612</u>

Næmnigreining

Taflan sýnir hvaða áhrif breytingar í tjónsfjárhæðum og tjónaskuld hafa á afkomu samstæðunnar.

	2017	2016
1% breyting tjónsfjárhæða	87.904	85.748
10% breyting tjónaskuldar.....	977.253	885.202
10% breyting í eigin tjónaskuld samsvarar u.þ.b. 90% öryggisstigi (e. confidence level)		

Samstæðan stýrir vátryggingaráhættu sinni meðal annars með gerð endurtryggingasamninga, þar sem hluti af áhættutöku samstæðunnar í stjórntjónsatburðum er færður yfir til endurtryggjenda. Félagið hefur sett sér þá stefnu að endurtryggjendur félagsins skuli hafa opinbert mat frá alþjóðlegu matsfyrirtæki og að lágmarki matseinkunnina A-. Með þessu er leitast við að draga úr hættu á að endurtryggjendur greiði ekki sinn hlut í tjónsatburðum. Eftirfarandi tafla sýnir skiptingu iðgjalda til endurtryggjenda eftir opinberu mati sem þeir hafa hlotið frá alþjóðlegum matsfyrirtækjum, en einkunnakerfið miðast við flokkun S&P, fyrir árin 2016 og 2017 og áætlun um skiptingu fyrir árið 2018.

	Áætlun		
	2018	2017	2016
AA+.....	-	-	-
AA.....	4,3%	-	2,7%
AA-.....	43,5%	39,7%	35,8%
A+.....	30,9%	36,8%	35,6%
A.....	7,4%	8,5%	14,5%
A-.....	14,0%	15,0%	11,4%

Skýringar, frh.:

37. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á sveiflum í gangvirði eða framtíðargreiðsluflæði fjármálagerninga vegna breytinga á markaðsverðum. Þær markaðsáhættur sem skoðaðar eru sérstaklega eru: vaxtaáhætta, hlutabréfaáhætta og gjaldeyrisáhætta. Markmiðið með stýringu markaðsáhættu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður.

Stefna samstæðunnar við stýringu markaðsáhættu ræðst af fjárfestingarmarkmiðum hennar. Fylgst er með daglegum breytingum á markaði af starfsmönnum samstæðunnar í samræmi við stefnu og starfsreglur. Stjórn félagsins fylgist með og greinir heildarmarkaðsáhættu samstæðunnar ársfjórðungslega eða oftár ef þurfa þykir.

Áhætta og gjaldþolskrafa vegna markaðsáhættu skv. lögum er reiknuð með staðalreglu. Líkanið inniheldur allar helstu markaðsáhættur váttryggingafélaga og miðað er við 99,5% vágildi.

Markaðsáhætta	2017	2016
Vaxtaáhætta	287.067	127.322
Hlutabréfaáhætta	6.690.038	5.731.311
Fasteignaáhætta	12.043	30.084
Áhættuálagsáhætta	634.387	684.792
Samþjöppunaráhætta	1.665.551	928.707
Gjaldmiðlaáhætta	914.597	177.232
Fjölþættingaráhrif.....	(2.397.336)	(1.278.137)
Samtals	<u>7.806.346</u>	<u>6.401.310</u>

Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er hættan á sveiflum í gangvirði eða framtíðargreiðsluflæði fjármálagerninga vegna breytinga á markaðsvöxtum.

Vextir útlána eru endurskoðaðir á að minnsta kosti tólf mánaða fresti. Þess vegna er áhætta samstæðunnar tengd markaðsvöxtum eigna takmörkuð. Bókfært verð váttryggingasamninga er ekki næmt fyrir breytingum í markaðsáhættu. Laust handbært fé samstæðunnar er fjárfest í skammtímaverðbréfum til skemmri tíma en eins mánaðar.

Næmnigreining vaxta

Meðal fjáreigna á gangvirði færir félagið verðbréf sem bera fasta vexti að andvirði 10.823 millj.kr. (2016: 9.831 millj.kr.). Áhrif samhliða 1% hliðrunar vaxtaferla á viðkomandi verðbréf og þar með á afkomu fyrir tekjuskatt eru metin vera 480 millj.kr. (2016: 394 millj.kr.).

Hlutabréfaáhætta

Hlutabréfaáhætta er hættan á sveiflum í gangvirði eða framtíðargreiðsluflæði skráðra og óskráðra hlutabréfa félagsins.

Næmnigreining fyrir hlutabréfaáhættu sýnir hvernig breytingar á gangvirði verðbréfa sveiflast vegna breytinga á markaðsverði, hvort sem verðbreytingarnar eru vegna einstakra fjárfestinga, útgefenda verðbréfa eða allra þátta sem hafa áhrif á fjármálagerninga.

Þar sem skráðar fjáreignir samstæðunnar og meirihluti óskráðra fjáreigna eru bókfærðar á gangvirði, munu allar breytingar á aðstæðum á mörkuðum hafa áhrif á fjárfestingatekjur samstæðunnar.

Stjórnendur samstæðunnar fylgjast stöðugt með sveiflum á mörkuðum og það gerir samstæðunni kleift að bregðast skjótt við öllum breytingum.

Næmnigreining hlutabréfa

Í árslok 2017 hefur 10% lækkun á innlendum skráðum hlutabréfum og 5% lækkun á erlendum skráðum hlutabréfum um 261 millj.kr. neikvæð áhrif á eigið fé samstæðunnar. (2016: 258 millj.kr.). Ef sama aðferð er einnig notuð á óskráð innlend og erlend hlutabréf eru áhrifin samtals metin á um 978 millj.kr. (2016: 809 millj.kr.).

Skýringar, frh.:

37. Markaðsáhætta, frh.:

Gjaldeyrissáhætta

Gjaldeyrissáhætta er hættan á sveiflum í gangvirði eða framtíðargreiðsluflæði fjármálagerninga vegna breytinga á gengi gjaldmiðla.

Samstæðan fjárfestir í fjármálagerningum og gerir samninga í erlendum gjaldmiðlum. Þess vegna stendur samstæðan frammi fyrir hættu á því að gengi gjaldmiðils þess miðað við aðra gjaldmiðla breytist á þann hátt að það hafi óhagstæð áhrif á virði þess hluta eigna og skulda samstæðunnar sem eru í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum krónum. Áhrif 10% hækkunar (lækkunar) gengisvísitölu íslensku krónunnar hefur um 142 millj.kr. jákvæð (neikvæð) áhrif á eigið fé samstæðunnar (2016: 67 millj.kr.).

Sundurliðun eigna og skulda eftir erlendum myntum:

	USD	EUR	NOK	Aðrir erlendir gjaldmiðlar	Samtals
31. desember 2017					
Eignir:					
Verðbréf	174.550	23.180	677.366	371.982	1.247.078
Endurtrygginga eignir	28.700	53.071	36.609	31.197	149.577
Viðskiptakröfur	140.405	141.693	81.867	42.472	406.437
Handbært fé	66.298	48.384	1.167	89.708	205.557
Samtals	409.953	266.328	797.009	535.359	2.008.649
Skuldir:					
Vátryggingaskuld	198.164	126.357	172.794	12.269	509.584
Viðskiptaskuldir	867	63.023	1.014	13.396	78.300
Samtals	199.031	189.380	173.808	25.665	587.884
Mismunur eigna og skulda	210.922	76.948	623.201	509.694	1.420.765
31. desember 2016					
Eignir:					
Verðbréf	390.311	53.029	0	129.026	572.366
Endurtrygginga eignir	19.617	14.482	13.381	8.320	55.800
Viðskiptakröfur	112.232	163.230	89.154	66.626	431.242
Handbært fé	39.983	27.172	13.382	128.136	208.673
Samtals	562.143	257.913	115.917	332.108	1.268.081
Skuldir:					
Vátryggingaskuld	196.768	122.842	106.984	82.562	509.156
Viðskiptaskuldir	3.767	70.407	3.768	8.196	86.138
Samtals	200.535	193.249	110.752	90.758	595.294
Mismunur eigna og skulda	361.608	64.664	5.165	241.350	672.787

Gengi skv. skráningu Seðlabanka Íslands:

	Árslokagengi 2017		Árslokagengi 2016	
	Kaup	Sala	Kaup	Sala
USD	104,17	104,67	112,55	113,09
EUR	124,70	125,40	118,80	119,46
NOK	12,69	12,77	13,07	13,15

Skýringar, frh.:

38. Greiðslufallsáhætta

Félagið stundar viðskipti með verðbréf og útlán ásamt því að reiðufé félagsins er ávaxtað á innlánsreikningum í bönkum. Greiðslufall eða gjaldþrot mótaðila í slíkum fjármálagerningum hefði áhrif á mat eigna.

Í fjárfestingastefnu félagsins setur stjórn skýr mörk um eignasamsetningu. Þar með hefur félagið tryggt fjölbreytni í fjárfestingasafninu og markað áhættuvilja félagsins. Fylgst er með daglegum breytingum á markaði af starfsmönnum félagsins í samræmi við stefnu og starfsreglur. Stjórn félagsins fylgist með og greinir heildar greiðslufallsáhættu félagsins ársfjórðungslega eða oftár ef þurfa þykir.

Félagið hefur sett skýrar útlánareglur sem taka ber mið af við einstakar lánveitingar. Heimildir til lánveitinga eru mismunandi og þarfnast aðkomu lánanefndar ef farið er yfir tiltekin mörk. Við hverja lánveitingu eru viðskiptamenn metnir og fjárhagsstaða og greiðslusaga þeirra skoðuð eftir því sem kostur er. Lánareglur félagsins fjalla meðal annars um lánaheimildir í hlutfalli við raunvirði veðtrygginga og áætlaðan líftíma þeirra og ef vikið er frá þeim hlutföllum þarfnast það sérstaks samþykkis.

Ítarlega er fylgst með vanskilum og tapshætta er yfirfarin reglulega með mati á tryggingum og stöðu einstakra viðskiptamanna. Viðskiptamenn í vanskilum eru jafnan flokkaðir sem áhættusamir og geta ekki átt frekari viðskipti við félagið nema greiða niður skuldir sínar. Útlán eru endanlega afskrifuð eftir ákveðnum reglum sem um það gilda. Þá hefur félagið sett skýra verkferla sem snúa að innheimtu og hvenær vanskil eru send til lögfræðinniheimtu.

Í eftirfarandi töflu eru upplýsingar um greiðslufallsáhættu samkvæmt flokkun félagsins á mótaðilum, flokkunin byggir á matskerfi S&P:

	A	BBB	Lægri eink- unn eða óflokkað	Samtals
2017				
Verðbréf	5.263.430	1.398.477	19.628.159	26.290.067
Endurtrygginga eignir	498.028			498.028
Útlán og viðskiptakröfur			5.911.699	5.911.699
Handbært fé og bundin innlán	46.313	1.039.879	50.393	1.136.584
Fjáreignir samtals	<u>5.807.771</u>	<u>2.438.356</u>	<u>25.590.251</u>	<u>33.836.378</u>
2016				
Verðbréf		6.841.036	17.107.729	23.948.765
Endurtrygginga eignir	1.050.023			1.050.023
Útlán og viðskiptakröfur			5.598.032	5.598.032
Handbært fé	365	864.149	38.257	902.771
Fjáreignir samtals	<u>1.050.388</u>	<u>7.705.185</u>	<u>22.744.018</u>	<u>31.499.591</u>

Skýringar, frh.:

38. Greiðslufallsáætla, frh.:

Greining útlána á einstaklinga og fyrirtæki

	Lán til einstaklinga		Lán til fyrirtækja		Samtals	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Virðisrýrð útlán.....	9.055	10.327	22.048	22.320	31.103	32.647
Virðisrýrnun sérgreind.....	(8.329)	(9.614)	(3.708)	(16.906)	(12.037)	(26.521)
	<u>726</u>	<u>713</u>	<u>18.340</u>	<u>5.414</u>	<u>19.066</u>	<u>6.126</u>
Útlán í vanskilum án sér- greindrar virðisrýrnunar.....	23.451	28.083	223.704	280.668	247.155	308.751
Útlán í skilum.....	451.402	460.139	669.749	879.223	1.121.151	1.339.362
Virðisrýrnun vegna almennrar áhættu lánaafns.....	(30.351)	(27.541)	(57.312)	(65.538)	(87.663)	(93.079)
	<u>444.502</u>	<u>460.681</u>	<u>836.141</u>	<u>1.094.353</u>	<u>1.280.643</u>	<u>1.555.034</u>
Útlán samkvæmt efnahagsreikningi.....	<u>445.228</u>	<u>461.394</u>	<u>854.481</u>	<u>1.099.767</u>	<u>1.299.709</u>	<u>1.561.160</u>

Aldursgreining lána í vanskilum án sérgreindrar virðisrýrnunar er eftirfarandi:

	1 - 3 mín.	3 - 6 mín.	> 6 mín.	Samtals
2017				
Lán til einstaklinga.....	5.609	6.132	11.709	23.451
Lán til fyrirtækja.....	50.263	62.738	110.703	223.704
Samtals.....	<u>55.872</u>	<u>68.870</u>	<u>122.412</u>	<u>247.155</u>
2016				
Lán til einstaklinga.....	16.343	0	11.740	28.083
Lán til fyrirtækja.....	253.988	5.286	21.394	280.668
Samtals.....	<u>270.331</u>	<u>5.286</u>	<u>33.134</u>	<u>308.751</u>

39. Lausafjáraáætla

Lausafjáraáætla er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við skuldbindingar sínar þegar þær gjaldfalla. Samstæðan þarf alltaf að hafa nægjanlegt laust fé til að geta mætt ófyrirséðum breytingum í fjármögnun eða markaðsbresti. Hluti fjármálagerninga samstæðunnar eru fjárfestingar í óskráðum hlutabréfum sem ekki er verslað með á skipulögðum mörkuðum og almennt getur tekið nokkurn tíma að innleysa. Því gæti samstæðan staðið frammi fyrir því að geta ekki innleyst allar fjárfestingar sínar, fyrir fjárhæð nálægt gangvirði þeirra, í því skyni að mæta lausafjárförf sinni.

Til þess að lágmarka þessa áhættu hefur samstæðan stefnu um lágmarks handbært fé á hverjum tíma og til viðbótar er gert ráð fyrir að skráðar fjáreignir samstæðunnar, sem eru stór hluti af heildareignum hennar, sé hægt að innleysa tafarlaust.

Samstæðan jafnar sjóðsflæði af eignum og skuldum í safni sínu með því að áætla meðallíftíma þeirra.

	2017	2016
Vátryggingaskuld - líftryggingaáætla (mánuðir)	9,8	5,9
Vátryggingaskuld - skaðaáætla (mánuðir)	15,2	14,5

Skýringar, frh.:

39. Lausafjárahætta, frh.:

Eftirfarandi töflur gefa til kynna samningsbundið og vænt sjóðsflæði, án vaxta, vegna þeirra eigna og skulda sem tilheyra váttryggingasamningum samstæðunnar þann 31. desember:

		Samningsbundið sjóðsflæði					
2017	Bókfært verð	Án gjalddaga	0-1 ár	1-2 ár	2-3 ár	3-4 ár	>4 ár
Bundin innlán	6.743		6.743				
Ríkistryggðar fjáreignir							
Ríkistryggð verðbréf	4.826.055		265.023	272.319	2.132.826	115.467	2.040.420
Ríkisverðbréfa-sjóðir	358.728						358.728
Skuldabréf							
Eignatryggð skuldabréf	4.231.322		633.610	1.625.508	303.922	235.623	1.432.659
Önnur skuldabréf	1.341.306		358.157	307.843	303.532	60.988	310.786
Hlutabréf							
Skráð hlutabréf	2.610.796	2.610.796					
Óskráð hlutabréf	7.596.431	7.596.431					
Hlutdeildarskírteini							
Hlutabréfasjóðir							
Skuldabréfasjóðir	1.591.076	1.037.475	23.180	23.856			506.565
Önnur verðbréf							
Önnur verðbréf	3.734.353	3.734.353					
Útlán og kröfur	5.911.699		4.436.148	914.807	229.373	151.538	179.833
Handbært fé	1.129.841	1.129.841					
Samtals	33.338.350	16.108.896	5.722.861	3.144.333	2.969.653	563.616	4.828.991
		Vænt sjóðsflæði					
			0-1 ár	1-2 ár	2-3 ár	3-4 ár	> 4 ár
Váttrygginga-samningar, nettó	16.693.335		9.519.118	3.892.500	1.881.043	754.068	646.606
Mismunur í sjóðsflæði	16.645.015	16.108.896	(3.796.257)	(748.167)	1.088.610	(190.452)	4.182.385
Uppsafnaður mismunur	16.645.015	16.108.896	12.312.639	11.564.472	12.653.082	12.462.630	16.645.015

Skýringar, frh.:

39. Lausafjánhætta, frh.:

		Samningsbundið sjóðsflæði					
2016	Bókfært verð	Án gjalddaga	0-1 ár	1-2 ár	2-3 ár	3-4 ár	>4 ár
Bundin innlán	189.745		189.710		35		
Ríkistryggðar fjáreignir							
Ríkistryggð verðbréf	3.511.710		187.495	183.766	380.975	2.126.583	632.891
Ríkisverðbréfa-sjóðir	335.220	335.220					
Skuldabréf							
Eignatryggð skuldabréf	4.453.429		408.858	383.702	939.995	144.420	2.576.454
Önnur skuldabréf	464.147		56.923	71.453	49.503	42.565	243.703
Hlutabréf							
Skráð hlutabréf	1.976.916	1.976.916					
Óskráð hlutabréf	5.579.691	5.579.691					
Hlutdeildarskírteini							
Hlutabréfasjóðir	699.882	699.882					
Skuldabréfasjóðir	2.598.769	2.598.769					
Önnur verðbréf							
Önnur verðbréf	4.329.001	4.329.001					
Útlán og kröfur	5.598.032		3.957.650	875.127	286.133	189.585	289.537
Handbært fé	713.026	713.026					
Samtals	30.449.568	16.232.505	4.800.636	1.514.048	1.656.641	2.503.153	3.742.585
		Vænt sjóðsflæði					
			0-1 ár	1-2 ár	2-3 ár	3-4 ár	> 4 ár
Vátrygginga-samningar, nettó	15.146.612		7.479.222	4.017.886	2.040.338	827.304	781.862
Mismunur í sjóðsflæði	15.302.956	16.232.505	(2.678.586)	(2.503.838)	(383.697)	1.675.849	2.960.723
Uppsafnaður mismunur	15.302.956	16.232.505	13.553.919	11.050.081	10.666.384	12.342.233	15.302.956

Skýringar, frh.:

40. Rekstraráhætta

Samstæðan býr við rekstraráhættu vegna mögulegs beins eða óbeins taps í tengslum við mismunandi þætti er varða starfsfólk, tækni og ferla, og einnig í tengslum við utanaðkomandi þætti aðra en láns-, markaðs-, eða lausafjáráhættur. Rekstraráhætta nær til allra rekstrareininga innan samstæðunnar.

Markmið samstæðunnar er að verja félagið gegn rekstraráhættu til að koma í veg fyrir fjárhagslegt tjón og að orðstír félagsins verði fyrir skaða.

Til að draga úr rekstraráhættu gerir samstæðan meðal annars kröfur um að verkefni og skyldur séu aðskildar á viðeigandi hátt, um reglulegar afstemmingar á færslum og eftirlit með þeim, að farið sé að lögum og reglum, að gert sé reglulegt mat á rekstraráhættupáttum, þjálfun starfsfólks og faglega uppbyggingu samstæðunnar. Samstæðan er með vottað stjórnerfi upplýsingaöryggis samkvæmt ISO 27001 staðlinum.

41. Eiginfjárstýring

Stefnumörkun og ferlar samstæðunnar í tengslum við áhættustýringu eigin fjár tryggja að samstæðan hafi nægt eigið fé til að standast áhættur í rekstri sínum. Það er stefna stjórnar að viðhalda sterkum eiginfjárgrunni til að stuðla að stöðugleika og þar með skapa öryggi fyrir váttryggingataka.

Kröfur um eiginfjárbörf félagsins eru skilgreindar í lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi, þar sem fjallað er um eigið fé váttryggingafélaga sem gjaldþol. Gerð er grein fyrir gjaldþoli samstæðunnar í skýringu 31.

42. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Tengdir aðilar samstæðunnar eru dótturfélög, stjórn félagsins, forstjóri, nefndarmenn undirnefnda stjórnar, lykilstjórnendur og aðilar þeim tengdir ásamt félögum í eigu stjórnarmanna og aðilar þeim tengdum.

Viðskipti milli félagsins og dótturfélaga eru viðskipti milli tengdra aðila. Öll viðskipti við dótturfélög eru felld út við gerð samstæðuársreikningsins og því ekki sýnd í meðfylgjandi yfirliti um viðskipti og stöður við tengd félög. Vísað er í skýringu 43 um félög í samstæðunni.

Viðskipti við tengda aðila og stöður í efnahagsreikningi greinast þannig:

	Tekjur	Gjöld	Eignir	Skuldir
2017				
Stjórn, lykilstarfsmenn og tengd félög	8.478	4.070	2.613	60
2016				
Stjórn, lykilstarfsmenn og tengd félög	22.611	4.409	3.277	8

Skýringar, frh.:

42. Tengdir aðilar, frh.:

Laun, mótframlag í lífeyrissjóð og hlunnindi forstjóra, stjórnar og stjórnenda greinast þannig:

	2017		2016	
	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lífeyrissjóð	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lífeyrissjóð
Sigurður Viðarsson, forstjóri	51.396	5.317	51.048	4.761
Örvar Kærnested, formaður stjórnar	9.525	1.072	9.137	800
Andri Þór Guðmundsson, stjórnarmaður	5.275	488	5.093	420
Kristín Friðgeirsdóttir, stjórnarmaður	5.272	489	5.176	427
Einar Örn Ólafsson, stjórnarmaður	4.230	399	0	0
Ragnheiður Elfa Þorsteinsdóttir, stjórnarmaður	5.017	465	4.928	407
Linda Björk Bentsdóttir, fyrrv. stjórnarmaður	1.045	89	4.943	408
Bjarki Már Baxter, varamaður	630	54	385	31
Bryndís Hrafnkelsdóttir, varamaður	400	34	385	31
Þórdís Jóna Sigurðardóttir, starfskjaranefnd	255	24	473	0
Anna Skúladóttir, endurskoðunarnefnd	1.025	95	1.125	92
Framkvæmdastjórnar (5 - 6)	166.922	18.997	168.560	17.890
	<u>250.992</u>	<u>27.523</u>	<u>251.253</u>	<u>25.267</u>

Í árslok 2017 á forstjóri félagsins samtals 3.402 þús. hluti í félaginu í gegnum félag í hans eigu. Formaður stjórnar á samtals 13.000 þús. hluti í félaginu í gegnum félag í hans eigu. Jafnframt eiga þrír lykilstjórnendur hluti í félaginu, samtals að fjárhæð 1.050 þús.

Í árslok námu ógreiddar kaupaukagreiðslur vegna forstjóra 5,5 millj. kr. og 38 millj. kr. vegna lykilstjórnenda.

43. Dótturfélög í samstæðu

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar samstæðan hefur vald til að stjórna fjárhags- og rekstrarstefnu félags í þeim tilgangi að hagnast á starfsemi þess. Við mat á yfirráðum er tekið tillit til mögulegs atkvæðisréttar sem þegar er nýtanlegur. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í reikningsskilum samstæðunnar frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur.

	Staðsetn.	Hluttur 2017	Hluttur 2016
Íslensk endurtrygging hf.	Ísland	99,96%	99,96%
Líftryggingamiðstöðin hf.	Ísland	100,0%	100,0%
TM fé ehf.	Ísland	100,0%	100,0%
Trygging hf.	Ísland	100,0%	100,0%

44. Kennitölur

Helstu kennitölur félagsins eru eftirfarandi:

	2017	2016
Eigið tjónshlutfall	79,2%	76,2%
Kostnaðarhlutfall váttryggingastarfsemi	20,1%	20,8%
Samsett hlutfall (eigið tjónshlutfall+kostnaðarhlutfall)	99,4%	97,0%
Eiginfjárhlutfall	40,7%	38,6%
Arðsemi eigin fjár	24,2%	22,4%

Skýringar, frh.:

45. Ársfjórðungayfirlit (óendurskoðað)

	4F	3F	2F	1F	Samtals
Iðgjöld ársins	3.857.978	4.221.666	3.930.455	3.605.445	15.615.544
Hluti endurtryggjenda í iðgjaldatekjum	(150.857)	(172.227)	(176.181)	(131.498)	(630.763)
Eigin iðgjöld	3.707.121	4.049.439	3.754.274	3.473.947	14.984.781
Fjármunatekjur	1.099.998	39.513	1.253.497	1.324.998	3.718.006
Fjárfestingatekjur af fjárfestingafasteignum	14.976	1.357	14.147	1.342	31.822
Aðrar tekjur	5.313	8.011	11.337	12.218	36.879
Heildartekjur	4.827.408	4.098.320	5.033.255	4.812.505	18.771.488
Tjónakostnaður	(2.820.469)	(3.192.306)	(3.340.172)	(2.852.713)	(12.205.660)
Hluti endurtryggjenda í tjónakostnaði	63.878	155.394	113.479	387	333.138
Eigin tjón	(2.756.591)	(3.036.912)	(3.226.693)	(2.852.326)	(11.872.522)
Rekstrarkostnaður	(835.503)	(771.466)	(831.850)	(965.755)	(3.404.574)
Vaxtagjöld	(44.206)	(34.230)	(47.997)	(35.104)	(161.537)
Virðisrýrnun fjáreigna	(121.437)	(1.856)	(25.504)	22.861	(125.936)
Heildargjöld	(3.757.737)	(3.844.464)	(4.132.044)	(3.830.324)	(15.564.569)
Hagnaður fyrir tekjuskatt	1.069.671	253.854	901.212	982.182	3.206.919
Tekjuskattur	(38.928)	(36.877)	7.849	(15.910)	(83.866)
Hagnaður og heildarhagnaður ársins	1.030.743	216.977	909.061	966.272	3.123.053
Skipting hagnaðar					
Hluthafar móðurfélags	1.030.744	216.977	909.064	966.270	3.123.055
Hlutdeild minnihluta	(1)	0	(3)	2	(2)
	1.030.743	216.977	909.061	966.272	3.123.053

Viðauki við skýringu 32 (óendurskoðað)

Tjónaþróun greinist með eftirfarandi hætti:

Í efri hluta töflunnar (heildarfjárhæðir) kemur annars vegar fram hvernig heildarfjárhæð tjóna hvers tjónsárs frá og með 2008 hefur þróast milli ára, hins vegar núverandi staða. Í neðri hluta töflunnar (tjón í eigin hlut) hefur hlutdeild endurtryggjenda verið dregin frá stöðunni í efri hluta. Félagið tók upp nýja reikningsskilaaðferð við mat á tjónaskuld á árinu 2014 en hér fyrir neðan eru tölur reikningsáranna frá og með 2012 samkvæmt nýju aðferðinni. Tölur reikningsáranna 2008-2011 sem hér eru sýndar voru endurmetnar með einfölduðu líkani af hinni nýju aðferð.

Heildarfjárhæðir

í millj. kr.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Mat á endanlegum tjónakostnaði:											
- í lok tjónsárs	7.796	7.402	7.034	7.817	8.446	9.284	10.414	10.788	11.489	11.108	
- einu ári síðar	9.059	7.881	7.340	8.281	8.168	9.316	10.672	10.817	11.579		
- tveimur árum síðar	9.128	8.328	7.380	8.201	7.697	9.124	10.660	11.155			
- þremur árum síðar ...	9.633	7.964	7.195	7.793	7.499	8.945	10.914				
- fjórum árum síðar	9.722	8.014	7.201	7.782	7.624	9.070					
- fimm árum síðar	9.642	7.980	7.168	7.802	7.764						
- sex árum síðar	9.615	7.973	7.182	7.842							
- sjö árum síðar	9.634	7.976	7.193								
- átta árum síðar	9.622	7.974									
- níu árum síðar	9.671										
Mat á uppsöfnuðum tjónum í árs-											
lok 2017	9.671	7.974	7.193	7.842	7.764	9.070	10.914	11.155	11.579	11.108	94.270
Uppsafnaðar tjóna-											
greiðslur í árs-											
lok 2017	(9.615)	(7.945)	(7.173)	(7.807)	(7.652)	(8.871)	(9.950)	(9.841)	(8.078)	(4.823)	(81.757)
Tjónaskuld í árs-											
lok 2017	56	29	20	35	112	199	964	1.314	3.501	6.285	12.511
Tjónaskuld vegna fyrri ára (2007 og fyrr)											129
Heildar tjónaskuld í árslok 2017											12.640
Þar af er tjónaskuld vegna líftrygginga											128

Eigin tjón

í millj. kr.

Mat á uppsöfnuðum tjónum í árs-											
lok 2017	9.407	7.806	7.036	7.211	7.564	8.581	9.684	10.622	10.785	10.988	89.684
Uppsafnaðar tjóna-											
greiðslur í árs-											
lok 2017	(9.353)	(7.777)	(7.009)	(7.177)	(7.452)	(8.388)	(9.046)	(9.329)	(7.335)	(4.731)	(77.597)
Tjónaskuld í árs-											
lok 2017	54	29	27	34	112	193	638	1.293	3.450	6.257	12.088
Tjónaskuld vegna fyrri ára (2007 og fyrr)											127
Eigin tjónaskuld í árslok 2017											12.216